

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2650 — nočna 2994, 2994 in 2650

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Naše zadružništvo in razdolžitve kmetov

Z novo uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov stopa vprašanje kmečkih dolgov v novo stanje. Po uredbi smo dobili številne pravilnike, ki šele danes sami uredijo prava tolmačenja in določajo njeno praktično vrednost, ki je bila delno razvidna že iz uredbe same. Žal pa prihajajo pravilniki in tolmačenja zaradi kratkih rokov v uredbi zelo pozno in tako so glavni pravilniki v slovenščini izšli šele v četrtek, torej 12. t. m., pa so bili datirani že z 31. oktobrom in so tedaj že začeli teči roki za važna pravna dejanja, ki jih vsebujejo določila teh pravilnikov. Potrebno bi bilo to zakonodajno delo in izdajanje pravilnikov postaviti na bolj enostavno podlago v korist številnim interesentom, poleg tega pa tudi poskrbeti, da bodo pravilniki in tolmačenja izšli ob pravem času v taki obliki, da bodo dostopni najširšim krogom.

Posebno veliko dela je povzročila nova ureditev kmečkih dolgov našim kreditnim združenjem, ki bodo izgubili svojega glavnega dolžnika, pri tem pa tudi odpisale v breme svojih rezerv in deležev znatne vsote, da tako razbremene dolžnike. To pomeni za naše zadruge obremenitev, ki je same ne bodo mogle prenesti. Naj podpremo naša izvajanja še s statističnimi podatki: Pri bilančni vsoti 900 milij. dinarjev, kolikor jo imajo zadruge — članice Zadrugne zveze v Ljubljani, je računati, da znašajo zamrznjene vloge združenj pri osrednjih združnih organizacijah in zaščitenih denarnih zavodih okoli 300 milijonov dinarjev. K temu je prišle še 350 milij. dinarjev, kolikor so dale zadruge kmečkih posojil. To pomeni skupno 650 milijonov dinarjev nemobilnih aktiv od 900 milijonov, kolikor jih sploh imajo zadruge. Toda ta statistika se nanaša na vse zadruge. V tem številu je mnogo velikih združenj v meslini, ki imajo znatne vloge, pa malo kmečkih posojil. So pa zopet zadruge, ki imajo skoro samo kmečka posojila in pa zamrznjene naložbe. So tudi zadruge, kjer obstojijo vsa aktivna do 100% v kmečkih posojilih in zamrznjenih naložbah. To so male zadruge po deželi, ki si tudi niso mogle zbrati znatnih rezervnih fondov, pa zaradi tega tudi ne morejo s svojimi sredstvi izvrševati odpisov, katere misli uredba. Če tudi te zadruge dobijo obveznice po 5% na leto, s tem še niso likvidne, ker je neznan, kakšen bo tečaj teh obveznic. Če se ne poskrbi za sredstva, ki bodo na razpolago v primerni višini za lombe teh obveznic, potem je računati, da bo tečaj teh obveznic daleč pod imensko vrednostjo.

Po drugem računu bo pri 25% odpisu v breme zadruge, oziroma denarnih zavodov, morala prevzeti pravzaprav najmanj še 10% država, ker sredstva, ki naj bi se dobila z rezervami in polovico deležne glavnice, ne bodo zadoščala in bo potrebno, da država prevzame nase razliko. Po zopet drugi cenitvi je računati, da bodo, znatni odpisi pri denarnih zavodih v Sloveniji okoli 260 milijonov dinarjev, od tega pride 130 milijonov na državo, 130 milijonov pa na denarne zavode same, ki tega zneska po prečiščenih bilancah ne bodo mogli kriti iz glavnice in rezerv niti do polovice in bo tako padlo na državo še več odpisov.

Naše zadružništvo ima za seboj dolgo vrsto desetletij nesebičnega in požrtvovalnega dela za slovensko ljudstvo. Na vseh poljih se poznajo sadovi tega smotranejšega dela, ki so se čutili že pred vojno, posebno pa smo jih znali ceniti po vojni, ko je bilo zadružništvo manj izpostavljeno političnim napadom kot nekdaj. V težkih predvojnih in povojnih razmerah so si ustvarile zadruge svoje rezervne sklade, ki sicer niso znatni, so pa za marsikatero zadrugo pomenili občutno pomoč v primeru izgub. Poleg tega je treba omeniti, da imajo številne zadruge tudi še druge postavke v bilanci med aktivni, pri katerih lahko utrpe izgube. Če bodo rezervni fond porabljeni samo v eno svrhu, potem za druge potrebe ne bo nič ostalo.

Zaradi odlične vloge zadružništva v našem kreditnem sistemu je potrebno, da država da potrebna sredstva na razpolago, s katerimi bi se zopet vsaj delno vpostavila likvidnost naših posojilnic in hranilnic. Ta sredstva pa se dajo dobiti le z gotovino, ki bi služila za lombe državnih obveznic po nizki obrestni meri in v zadostni višini. Za tako rešitev vprašanja vpostavitve mobilnosti ni nobenih ovir.

Predvsem imamo izkušnje iz drugih držav, ki so jasno pokazale, da se zneski, ki so bili porabljeni za vpostavo likvidnosti drugače zdravih denarnih zavodov, hitro vrnejo nazaj.

Pri nas so dane možnosti, da država na razpolago potrebne zneske denarnim zavodom za njih mobilizacijo in to zlasti združnim zavodom. Drugače nam preli popolna centralizacija kredita pri državnih in privilegiranih denarnih zavodih. Toda s centralizacijo denarja v takih denarnih zavodih imamo Slovenci slabe izkušnje. Zato je potrebno pospeševati domače denarne zavode, ki so že pokazali, kako lahko pomagajo gospodarskemu napredku kraja, odkoder prejemajo največ sredstev za svoje poslovanje.

Zaradi tega je upravičena zahteva, ki jo je izrazilo naše zadružništvo, zbrano na glavni skupščini Zadrugne zveze v Ljubljani dne 12. oktobra letos.

Ta zahteva gre v glavnem, ko ugotavlja, da z uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov še ni rešeno vprašanje likvidnosti posojilnic za tem, da se naj poskrbi tudi za likvidnost naših posojilnic in jim da potrebna sredstva v ta namen. To je pa lahko le gotovina, kajti brez nove gotovine si ne moremo zamisliti zopetne obnove obtoka krvi v našem narodnem gospodarstvu, to je obtoka denarja.

Poljska vesela Londona

V Varšavi govore o „osišču London-Pariz-Praga-Varšava“ kot novi mirovni fronti Evrope

Varšava, 13. nov. TG. V Varšavi so zadovoljni z uspehi Beckovega obiska v Londonu. Ves tisk, tudi opozicijski, odkrito priznava, da je londonsko potovanje simpatično in da je Beck napravil veliko uslugo poljski državi, ko jo je poskušal navezati na Anglijo. Poljsko zunanje ministrstvo je o uspehih Beckovih razgovorov z angleško vlado izdalo sledečo poluradno razlago, ki jo časopisje vseh barv objavlja:

1. Če angleško zunanje ministrstvo trdi, da obstojajo v vseh vprašanjih, ki tičejo Poljske in Anglije, enotni pogledi, je to razveseljivo in le še bolj potrjuje izjavo, ki jo je dal ministrski predsednik Baldwin, ko je izrazil upanje, da pričakuje tesnejšega sodelovanja med Poljsko in Anglijo v bodočnosti.

2. Skupna izjava Edena in Becka, da je treba sodelovanje Anglije in Poljske za končno ureditev evropskih težav, nadaljevati, dokazuje, da je angleška vlada pripravljena priznati upravičene zahteve poljske vlade, da naj bo tudi Poljska pri zapadnoevropskem paktu udeležena kot polnopravna članica.

3. Izjava Edena in Becka, da je mednarodno sodelovanje najbolj zajamčeno, ako ostane v okviru Zveze narodov, je tako važna, da ji v Varšavi pripisujejo veliko politično važnost. Anglija se zavezuje za politiko skupne varnosti v okviru pakta Zveze narodov. To je osnova njene politike v Evropi. S tem je angleška vlada brez dvoma hotela pomiriti angleško javnost, da z ozirom na poljske meje Anglija ni sprejela nobenih drugih obveznosti kakor one, ki so zapisane v paktu Zveze narodov. Poljska to stališče popolnoma odobrava in se mu priključuje.

4. V izjavi obeh ministrov, da bi bila delitev Evrope v dva nasprotujoča si tabora velika nevarnost za evropski mir, vidi Poljska javno priznanje in odobritev dosedanjega poljskega zunanje politike, ki se je vedno protivila proti tako imenovanim

idejnim bojem, na primer križarski vojni proti boljševizmu.

5. Poljska javnost pričakuje od vzpostavitve prijateljskih odnosov z Anglijo, da se bo mirovna fronta razširila in utrdila. Ta mirovna fronta gre danes iz Londona v Pariz in bi se na ta način raztegnila čez Prago še v Varšavo. S tega stališča pričakuje modri politiki na Poljskem, da se vprašanje sporov med Českoslovaško in Poljsko kmalu razčisti v smislu izjave zunanega ministra Becka, ki je v Londonu spor s Českoslovaško izrecno označil kot spor popolnoma krajevnega in drugovrstnega pomena.

Vodilni politiki Velike Britanije so uvideli, tako se izraža uradna »Gazeta Polska«, da postaja poljska veselila odločujoč činitelj pri organizaciji miru v Evropi. Poljska je vesela, da je to spoznanje prišlo in da Anglija danes čuti, »da je mir na Renu istoveten z mirom na Visli«.

Obleganje Madrida

Bela ofenziva na prestolnico začasno ustavljena Franco napoveduje nov napad za danes

London, 13. nov. b. Včeraj je bila velika seja nevtralnega odbora ob priliki katere je prišlo zopet do burnega prepira med italijanskim poslanikom Dino Grandijem in predstavnikom sovjetske Rusije, Majskim. Kakor vedno, je tudi pri včerajšnji seji prešel v hudo otenzivo italijanski poslanik Grandi. Sovjetski predstavnik Majski je njegove obtožbe z vso odločnostjo pobijal in zatrjeval, da gre le za »nedolžne« postiljke hrane in bolniškega materiala ter zdravil za ranjene armade španske vlade. Majski je vprašal Grandija, zakaj je prišel brat generala Franca v Italijo in kaj je tam delal celih 15 dni. Ker je brat generala Franca odklonil vsako izjavo o namenu svojega prihoda v Italijo, ni težko uganiti, po kaj je prišel. Grandi je Majskemu na njegovo vprašanje vrgele v obraz: »Nacionalnim četam gre tako slabo, da je bila madridska vlada prisiljena pobegniti iz španske prestolnice v Valencijo.« Majskega je to razjezilo in vnela se je huda debata med obema, v katero je moral poseči predsednik odbora lord Plymouth. Vsi znaki kažejo, da so v zadnjem času rdeči dobili veliko vojnega materiala iz inozemstva, kar je vzrok zastoj v operacijah nacionalnih čet pred Madridom, za katerega je bilo več kakor jasno, da bo padel.

Po zadnjih vestih, ki jih je dobil nevtralni odbor iz Španije, se lahko trdi, da je ofenziva nacionalnih čet proti Madridu ustavljena. Prvi znak, da je prišlo do neugodnega preobrata za nacionalne sile, je sklep diplomatskega zbora v Madridu, da ostane še naprej v njem. Potrjuje se, da so rdeči zadnje dni dobili močne okrepitve iz Katalonije, ki so jih vrgli na najbolj nevarne sektorje, na katerih je že grozilo, da jih bodo nacionalisti prebili in zapečatili usodo Madrida. Te okrepitve so prišle ob pravem času z znatnim številom topov, tankov in letal. Po zadnjih vesteh so se pričeli belci utrjevati na drugi obali reke Manzanares. To utrjevanje tolmačijo s potrebo gradnje močnega pasu okrog Madrida, ki bo služil za obleganje mesta. Nacionalistični voditelji so uvideli, da nima nobenega smisla razbijati svojih sil z neprestanimi naskoki na dobro utrjeno mesto. Zato ga bodo skušali sestradati.

Zakaj neuspeh belih

Zadnje vesti iz Španije pa tudi tolmačijo, zakaj je prišlo do nenadnega umika nacionalnih čet iz področja Casa del Campo. Beli namreč trdijo, da so zadnja dva dni rdeči prvič uporabljali strupene pline. Se preden so se nacionalne čete zavedle, je bilo že mnogo žrtev. Beli voditelji so prišli do spoznanja, da bi imeli preveč žrtev, če bodo rdeči nadaljevali s to taktiko in so se zaradi tega umaknili.

nili. Zagrozili pa so, da bodo tudi s svoje strani brezobzirno uporabljali strupene pline proti rdečim, ne ozirajoč se na žrtve v samem Madridu. Nacionalisti se bodo plinom lahko izognili in se zavarovali proti njihovu učinku, toda kdo bo odgovarjal za stotisoče žrtev, ki jih bo imel Madrid, kjer se prebivalstvo ne bo moglo zavarovati pred plini.

Iz Gibraltarja poročajo, da je včeraj nacionalna križarka »Almirante Servera« ustavila sovjetsko ladjo, ki je bila natovljena z vojnimi materiali. Križarka je s topniškim ognjem prisilila poveljnika ladje, da se ustavi, nakar so jo preiskali. Sovjetski poveljnik je dobil nalog, da mora zapluti proti španskemu Maroku, kjer se bo pregledal celoten tovor ladje.

Uradno poročilo rdečih: Do Getafe...

Odbor za obrambo Madrida je izdal tale komunique: Vzlic deževju so nacionalisti napravili več napadov na nekatere odseke madridske fronte. Vse le napade je presretil srdit odpor republikanskih čet, ki so sovražniku zadale hude izgube in ga odbile na vseh ločkah. Madridske čete so izvršile protinapade in nekoliko prodrle v odseku Velaverdi. Dva bataljona Maročanov in en bataljon tujke legije so napadli s podporo motoriziranega eskadrona sedmih tankov odsek Carabahal. Naše čete so napad odbile in so v boju na nož pokazale svojo visoko moralo. En sovražni tank smo uničili. Davi ob 9 je es-

kadrija sovražnih bombnih letal skušala preleteti prestolnico, to so pa preprečila lovka letala, ki so prisilila sovražnika k umiku. Pri zasledovanju smo sestrelili dve sovražni letali.

Uradno objavljajo, da je eskadra 15 letal ustavila in razgnala nacionalistične kolone med Carabachelom, Alto in Bajo. Letala so obdelovala nacionaliste s strelnicami. (Havas.)

Rdeča protiofenziva

Madrid, 13. nov. c. Dopisnik Havasa poroča, da se je dopoldne ob 10 začela ofenziva vladnih čet proti nacionalistom. Rdeči so razvili zelo močan in nenaden sunek v smeri proti Estremaduri, ki je predmestje Madrida. Okoli polдне so rdeči v tej smeri napredovali za 4 km. Središče teh čet, ki prodirajo, tvorijo mednarodne komunistične čete, ki so prišle na pomoč španskim marksistom z vseh strani sveta.

Madridski obrambni svet je opoldne objavil uradno poročilo, da čete vladnega poveljnika Escobarja prodirajo na toledski cesti in da so te čete razbile dve koloni nacionalistov, ki so prodirale v spremstvu tankov. Rdeči vojaki so na tanke metali moderne ročne granate.

Ob 12.30 je sporočil general Miaja, da je vladna ofenziva v polnem razmahu in da je položaj vladnih čet zelo ugoden.

Reuterjev dopisnik poroča, da je zadnjih 12 ur topniško nacionalistov precej uhitnilo. Tudi nacionalistična letala niso več priletela nad Madrid, nad katerim krožijo rdeča letala, kakor da bi hotela goniti proč nacionalistična letala.

Poročila gen. Franca

Pariz, 13. nov. b. Po zadnjih vestih, ki prihajajo iz Španije, se ni mogoče orientirati, kaj se pravzaprav dogaja okrog Madrida. Obe stranki trdita o svojih zmagah. Zlasti rdeči trdijo, da so

Konec na 2. strani spodaj.

Komunistični sunek v Bluma

Komunisti zahtevajo oborožitev ljudstva in svojega predstavnika v vojnem svetu

Pariz, 13. novembra. b. Skrajno levo krilo vladne večine je storilo dva nova napada proti ljudski fronti. »Humanitec« objavlja odprto pismo na vodstvo socialnodemokratske stranke v Franciji, v katerem komunistična stranka zahteva, da se Francija končno odreče nevtralnosti v španski meščanski vojni. V tem smislu so pričeli komunisti energično akcijo ter je izvoljena posebna delegacija, sestavljena iz dveh komunistov, dveh socialistov in dveh republikanov.

dveh radikalnih socialistov, ki bodo v teku današnje dne obiskali ministrskega predsednika g. Leona Bluma in zahtevali od njega pojasnilo glede današnje vladne politike. Istočasno bodo najodločneje zahtevali od Bluma tudi informacijo, kaj je storila vlada za vzpostavitev svobodne trgovine med Španijo in Francijo, ki jo zahtevajo komunisti in del socialistične stranke.

Skoraj istočasno sta en komunist in en delavski socialist ogorčeno napadla zborniški odbor za vojna vprašanja ter samega ministra za državno obrambo Daladiera. Komunisti predlagajo, da se stavi na dnevni red vprašanje znižanja dvestoletne vojne službe na eno leto, istočasno pa da se izvrši organizacija oborožene vojske v miru, namreč, da se v cilju državne obrambe organizirajo in oborožijo ljudske množice. Ko je minister Daladier zvedel za ta predlog, je takoj zahteval sklicanje seje vojnega odbora, na kateri bo zahteval zaupnico od ljudske fronte, v nasprotnem primeru pa bo odstopil. Predlog je odobrila večina socialnodemokratske stranke.

Razen znižanja vojnega roka so postavili komunistični narodni poslanci v vojnem odboru celo vrsto daljnosežnih zahtev. Oni predvsem zahtevajo, da se v vrhovni vojni svet za državno obrambo pozovejo tudi predstavniki zveze delovnih strokovnih organizacij, dalje, da delavske organizacije dobijo odločilen vpliv pri vojni izbrazbi mladine in da se v vseh vojnih posadkah osnujejo posebni vojni domovi, ki bodo pod varstvom in upravo delavskih zvez.

Te zahteve so pri radikalnih in centumskih povzročile velikansko nezadovoljstvo ter jutranji meščanski tisk poudarja, da komunisti zahtevajo svojega predstavnika v vrhovnem vojnem svetu za državno obrambo samo zaradi tega, da bi lahko vohunil v korist sovjetske Rusije, vsi ostali komunistični predlogi pa imajo edini cilj, da boljše vizirajo francosko mladino ter da se omogoči osnovevanje komunističnih celic v sami armadi.

Francoški list razkriva

Göring dobi vso oblast...

Direktorij štirih, 200glavi senat Vojaška oblast nad vsemi drugimi

Pariz, 13. nov. TG. V tukanjšnjem »Ouevre« objavlja diplomatska uradnica gospa Tabouis dajši dopis o razmerah v Nemčiji, v katerem pravi, da je treba v kratkem pričakovati velike notranjepolitične preureditve v Nemčiji. Vrhovno oblast naj bi tako rekoč dobila vojska, ki bi bila nadrejena oblasti tudi za politiko kakor za gospodarska, finančna in industrijska vprašanja. Državni kancler Hitler bi ostal vrhovni vodja in kancler, toda njega bi čim manj videli v javnosti in bi se o njem čim manj slišalo. Prebivali bi večidel v Berchtesgaden. Vso oblast v zgoraj označenem smislu pa bi oddal generalu Göringu, ki bi postal predsednik nekega novega troglavega državnega direktorija, v katerem bi se nahajala sedanjí poslanik v Londonu Ribbentrop in znani gospodar. strokovnjak Keppler. Ime tretjega člana direktorija še ni znano. Sedanjí

državni zbor bi razpustili in mesto njega ustanovili poseben senat nemške države. Hitler bi imenoval vseh 200 članov, ki naj jih ta senat šteje. Državna reforma bi predvidela tudi to pikantnost, da bi bili okrajni glavarji podrejeni ne politični, marveč vojaški oblasti. Na ta način bi bil državni kancler razbremenjen, a ohranil bi si idejno vodstvo zase. Obenem bi pa označena reforma pomenila neke vrste poskusno mobilizacijo vseh narodnih sil nove Nemčije za izvedbo velikih nalog, ki jo čakajo. V industrijskih krogih, koder ta vest že delj časa kroži, vlada zaskrbljenost, ker se industrija zaveda, da bi na podlagi nove reforme bila skoraj vsa industrija, ki ne dela neposredno za vojaške potrebe in za obrambne svrhe, ukinjena kot luksuz, ki preveč obremenjuje plačilno zmožnost nemškega naroda.

Koestlin

KEKSI • BISKVITI
ČAJNA PECIVA • OBLATI
v vseh boljših trgovinah
GLAVNO ZASTOPSTVO BON-BON
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30

Spremembe v učiteljski službi

Belgrad, 13. nov. AA. V službovanje na mešansko šolo v Novem mestu je dodeljena Marija Dernovšek, učiteljica osnovne šole v Novem mestu. Premešeni pa so na lastno prošnjo: Marija Kobilica iz Kopnja v Litijo, Ernesta Česnik iz Sv. Stefana v Ljutomer, Dragotin Glih iz Ravnega Dabora v Krško, Gabrijela Grim iz Cerkelj v Trzin, Reginald Migič iz Velikih Konjarjev v Trbovlje, Ana Monopol iz Brežic v Ljubljano, Angela Pucelj iz Senovega v Zalec, Zlata Kunst iz Padavara v Črnomelj, Franc Bajd iz Krškega v Ljubljano in Jovanka Berko iz Mola v Maribor.

Belgrad, 13. nov. m. Vpokojeni so v Sloveniji sledeči učitelji in učiteljice: Bandek Angela iz Leskova (Krško), Cvetko Franc, Krčevina (Maribor — levi breg), Čeh-Kljun Stefanija iz Ljubljane, Dostal Vekoslav iz Ljubljane, Erker Gabrijela, Stopiče (Novo mesto), Erker Franc, Stopiče (Novo mesto), Humar Rudolf, Stari trg pri Ložu (Logatec), Gaberc Anton, Izakovič (Dol. Lendava), Jaklič Angela, Sv. Križ (Litija), Janšek Franc, Breg (Ptuj), Kuhar Anton, Trbovlje (Laško), Kaukler Valetina, Ptuj, Kutin Anton, Maribor, Korbar

Franc, Grahovo (Logatec), Mežiček Ana, Krčevina v (Maribor — levi breg), Mikuš Valentin, Brezovica (Ljok), Najzer Ivan, Središče Ptuj, Plavšak Robert, Trbovlje (Laško), Polak Janko, Ljubljana, Plesničar Sofija, Črnuče (Ljubljana-okolica), Poblatalik Franc, Sv. Tomaž (Ptuj), Pibrovac Ema, Jesenice (Radovljica), Slapšak Juh, Ljubljana, Stupica Ivan, Ljubljana, Šmid Albin, Dobrna (Celje), Tomažič Marija, Maribor, Urbančič Sofija, Ježica (Ljubljana-okolica), Vidmar Anton, Čatež (Novo mesto), Železnik Marija, Ljubljana, Robnik Ivan, Maribor, Robič Ivan, Limbuš, Reisman Angela, Maribor, Zaharstnik Vinko, šolski nadzornik, Škofja Loka.

Postavljeni so naslednji učitelji in učiteljice: Korošec Draga v Dobju (Smarje), Mivšek Jože v Beli vodi (Slovenjgradec), Sicheř Alojzij pri Sv. Stefanu (Smarje), Schubert Alojzij v Smarju, Zorn Olga v Koprivnem (Maribor-desni breg), Črnogof Nada v Trebelnem (Krško), Pungartnik Antonija v Skočjani (Krško).

Napredoval je v V. skup. Bobič Ferdinand, odrazni šolski nadzornik za Maribor-levi breg.

Decentralizem — dekoncentracija

Centralizem ali decentralizem je več ali manj političen pojem. Po tem pojmu je osredotočena državna politična oblast na enem in istem mestu, s katerega se vodi najhujšegostnejsa vsa državna politika, odnosno je ta oblast razdeljena na več enakopravnih političnih enot. Na drugi strani imamo državno upravo, ki je prilagojena enemu izmed gornjih dveh sistemov in je po tem tudi obsežnejša s pojmom, koncentracija ali dekoncentracija uprave. Oba pojma sta adekvatna, to je, se spopolnjujeta: centralizem — koncentracija, decentralizem — dekoncentracija. In kar je pri tem značilno, oba sistema sta nastala iz istih vzrokov, oba sta se rodila v istih okoliščinah. Centralizem je nastal iz nedemokracije in egoizma izvestnih sil in temu odgovarja nedemokracija in egoizem birokracije. Eden drugemu potrebna, sta se centralizem in upravna koncentracija medsebojno podpirala in spopolnjevala. Ako želimo govoriti o posledicah centralizma, potem moramo ugotoviti važno dejstvo, da je centralizem enakolično medel Slovence kot Hrvate in same Srbe. Kdor je imel priložnost opazovati politično življenje Srbov pred vojno od blizu in ono po vojni, ta bo moral priznati veliko spremembo, ki je nastala v tem pogledu v srbskem narodu. Srbski narod se je po vojni, v kateri se je boril za svobodo in demokracijo, nenadoma znašel v čisto drugem političnem ozračju kot pa se je nabajal pred vojno. Srbski narod je dobro razumel idejo demokracije, saj se je dolga leta boril za njo in končno tudi z velikimi žrtvami priboril. Zato pa je znal tej ideji vedno podrediti tudi svoje osebne koristi, da bi jo ohranil. Po vojni pa je bil srbski narod nešteto krat ogoljufan za demokracijo. Politični voditelji, ki so se pojavili po vojni med srbskim narodom, niso bili vedno demokratsko navednjeni, marveč so se našli med njimi zelo mnogi, ki so iz svojih osebnih interesov izigrali pravo demokracijo. In teh ljudi je bilo med srbskim narodom vse več in več, tako da je politična strast prevladala nad treznim razumom in narodno častjo. Razmerje med ljudstvom in politiko strank oziroma se posebno med posameznimi voditelji, je postalo zaradi stalne borbe za oblast čim dalje bolj napeto, ker je bil narod sam vse bolj in bolj potiskan od svojih komaj priborjenih in s krvjo plačanih pravic, da si — vlada sam. Število političnih kvaražgonov je postajalo vedno večje in večje in v njih je prevladovala edina želja, postati minister ali vsaj narodni poslanec. Nastal je poseben stan političnih

špekulantov, pod katerih oblast je padel srbski narod. V družbi teh političnih spekulativcev pa se je s pomočjo naših slovenskih »kmetij« in naprednjakov posrečilo tem političnim spekulantom spraviti centralizem pod streho in si zagotoviti tako nad Srbi in Hrvati kot nad Slovenci absolutno oblast.

Naš narod je izgubljal vero v boljšo bodočnost naše države in ere, ki je bila za državo, da je Stojadinovičeva vlada nenadoma presekala ta neljudski sistem vladanja in izmoževanja naroda in da je vrnila narodu njegove pravice. Rekli smo, da sta centralizem in upravna koncentracija adekvatna pojma. S tem pa smo tudi že odgovorili na vprašanje mnogih, zakaj je v državni upravi ostala kljub novim notranje-političnim razmeram še mamljiva pri starem. Političnemu centralizmu je bila upravna koncentracija neobhodno potrebna, ako je hotel držati tri jugoslovanske narode v svoji oblasti. Z novim političnim kurzom pa je ostala stara uprava, na čelu katere stoji visoka birokracija, ki je z malimi častnimi izjemami ostala bližje očetu centralizmu, ki jo je rodil, nego — narodu. In to je tudi nekoliko lažje razumeti, ako pogledamo malo po drugih državah, ki so ugotovile, da obstoja celo psihološki zakon državne birokracije, po katerem se avtomatično kopiči uradništvo v osrednje urade, kjer more napraviti »karijero«. Iz malih referatov so nastali številni odseki in iz njih oddelki, katerih vsaki je poln čast in življenje nove odseke in nove referate, dokler ni prišla energična roka, ki je uradništvo zopet razkopala. Tako je tudi pri nas naraslo v eredičju države nekoliko stotin visokih uradniških položajev, ki jih je ustvarila doba centralizma in nedemokracije in katere ni mogoče čez noč ukiniti. Temu sistemu se imamo tudi zahvaliti, da je postala naša državna uprava okostenel organizem, kajti ekoli arediše uprave gredo številne še tako neznatne zadeve, katere bi mogel v pokrajinah rešiti z največjo brzino in mnogo boljše pokrajinski uradnik, ki pozna lokalne razmere. Jasno je tedaj, da je upravna dekoncentracija mogoča samo v zvezi s politično decentralizacijo in da je upravna dekoncentracija brez tega, tako kot si to zamišljajo naši slovenski JNS-arji, navadna demagogija, ker je upravna koncentracija nastala iz samega političnega centralizma in od njega — tudi živega. Popolnoma je razumljivo, da je treba najprej izsekati zlo pri korenini in ne vej obrezavati pri deblu, da bodo na njihovih mestih poglale nove še številnejše, kakor to želi JNSarji. Popolnoma pa je zato tudi razumljivo, zakaj so se znašli v opozicijskem taboru proti vladi g. Stojadinoviča vsi, ki jim program sedanjega vladarja ne prija, ker jim za vselej prekrizava vse njihove sebične račune.

Sprejemi pri dr. Stojadinoviču

Belgrad, 13. nov. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič je sprejel danes v svojem kabinetu v zunanjem ministru turškega poslanika na našem dvoru Hajdarja Ali-Aktaja. Poleg tega je sprejel še naslednje osebnosti: vrhovnega pravobranilca g. Vragoviča iz Belgrada in pravobranilce gg. Nikića iz Belgrada, dr. Konfilja iz Zagreba, dr. Vidmarja iz Ljubljane, dr. Cerigoja iz Splita, g. Vukoviča iz Podgorice, g. Ilića iz Skoplja, in šefa pravobranilstva g. Polika iz Novega Sada.

O kmetijskih zbornicah

Belgrad, 13. novembra. AA. V ministru za kmetijstvo so zbrali mnenja vseh gospodarskih organizacij države in vseh banovin o načrtu uredbe o kmetijskih zborskih. Na osnovi teh mnenj in na osnovi pripomb posameznih ministrstev je kmetijsko ministru izdelalo končno besedilo načrta uredbe o kmetijskih zborskih, ki jo bo kmetijski minister v najkrajšem času predložil vladi na osnovi pooblastila, dobljenega v finančnem zakonu za leto. Zdi se torej, da bo uredba o kmetijskih zborskih stopila v veljavo v kar najkrajšem času in bodo tako kmetje, ki edini v naši državi še nimajo svoje zbornice, mogli ustanoviti to korporacijo za svoje panje svojih koristi.

Izvoz lesa v Italijo

Belgrad, 13. novembra. m. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je sklical v sporazumu s trgovinskim ministrom za turek, 17. t. m., v Belgradu konferenco predstavnikov vseh družtev lesnih trgovcev in industrijcev izvoza lesa v Italijo in s tem v zvezi vprašanje pravilnika za ureditev izvoza lesa iz Jugoslavije. Na konferenci bodo dalje razpravljali o vprašanju ureditve odkupnine terjatev naših izvoznikov v Italijo. Kakor znano, je Narodna banka objavila, da bo odkupila te terjate po 270 din za 100 lir. Toda tudi pri tem tečaju bodo naši izvozniki trpeli veliko izgubo, tako da zahtevajo višji tečaj. Narodna banka terjatev državnih podjetij, kakor so Šipad in Dobrljin-Drvar, spleh ne bo odkupila, ker so ta podjetja državna in so brez pomena vsake tožadene transakcije za odkup klirinških ariz. Dalje bodo govorili o znižanju železniških tarif za les in o drugih važnih vprašanjih. Lesna trgovina in lesno gospodarstvo v Sloveniji stoji na stališču, da ima prvenstveno pravico izkoristiti italijanski lesni kontingent, ker je italijanski trg za Slovenijo življenjskega pomena, dočim Šipad in ostala bosanska lesna industrija zaradi obširnosti svojih podjetij lahko izvažajo v Anglijo in Afriko in bo izvoz v Italijo zanje pomenil samo postranski zaslužek.

Razsodba v kerestinskem procesu

Zagreb, 13. novembra. b. Danes je bila razglašena obsodba v procesu proti udeležencem v kerestinskem dogodku. Proglasitev obsodbe je trajala od 9—11. Obsojeni so bili: Maks Mihulić na 6 mesecev zapora, Jurij Hrovat na 6 mesecev zapora, Stjepan Navijalić na 3 mesece zapora, Maks Klemenčić pa na dva meseca zapora, medtem ko so bili vsi ostali oproščeni. Ker so obtoženci že v prejšnjem procesu izdržali svojo kazen, so korporativno odšli s sodišča k dr. Mačku ter se mu zahvalili, ker se je za nje zavzel.

Prof. Tomec reaktiviran

Belgrad, 13. novembra. m. Reaktiviran je in postavljen za profesorja na I. klasični gimnaziji v Ljubljani Ernest Tomec, profesor v pokolu. S tem je prosvetno ministru popravilo krivico, ki jo je g. Tomcu prizadel JNS režim s tem, da ga je iz čisto političnih razlogov brez vsakega premisleka predčasno vpokojil.

Osebnosti

Belgrad, 13. novembra. m. Postavljen je za višjega kontrolorja na postaji Vinkovci Ivan Potisek, doslej na postaji Sečanj, ter za višjega kontrolorja na postaji Bela crkev Josip Saje, doslej na postaji Gogojevo.

Belgrad, 13. novembra. m. Vpokojen je Franjo Benko, strojevodja VIII. skup. na železniškem ravnateljstvu v Zagrebu.

Belgrad, 13. novembra. m. Prestavljen je za pristava v ministru za gozdove in rudnike v VIII. skup. ing. Rudolf Gaberšček, doslej v državnem rudniku na Kreki. V ravnateljstvu državnega rudnika v Ljubliji je prestavljen za pomožnega knjigovodjo IX. skup. Hugon Vehovec, doslej v ravnateljstvu državnega rudnika v Zenici. V ravnateljstvu Senjskega rudnika je premeščen za tehničnega pomočnika IX. skup. Ivan Volenta, doslej v Velenju.

Belgrad, 13. novembra. m. Finančni minister je izdal odlok, s katerim se Mariborski teden r. z. z o. z. oprošča državnega davka po čl. 79 zakona o neposrednih davkih za deset let, in sicer od 1. januarja 1936 do 31. decembra 1945.

Dunajska vremenska napoved: prehodno nekoliko hladneje, čez dan še mlo, pretežno močno oblačno, večjih dež.

Zemunska vremenska napoved. Oblačnost in krajevne plove.

Domači odmevi O Hrvatih in Slovencih

Ja zagrebški »Obzor« v zvezi z znanimi besedami dr. Korošca ob zadnjem obisku v Zagrebu napisal daljši članek, v katerem skuša na nepristranski način razložiti razmerje med Hrvati in Slovenci, ne da bi se hotel popolnoma izogniti dogodkom in dejanjem, ki so to razmerje motili.

O sami izjavi dr. Korošca, zelo vplivnega člana sedanjega vladarja in vladne stranke in voditelja Slovencev, pravi, da je »zelo značilna in za naše politične razmere važna«. — »Najprej je važno, da član vlade naglašajo željo, da pride do končne rešitve vprašanja hrvatskega naroda v naši državni zajednici, drugo pa je, da opredeljuje razmerje Slovencev do Hrvatov. Ko se v kratkih besedah spomni borb pred vidovdanskim ustavo, pride na zgodovino političnih plovov, po katerih so hodili Slovenci in pravi: »Namesto skupne borbe proti centralizmu in hegemonistični grabežljivosti so Slovenci vpeljali svojo posebno politiko, ki bi se na kratko najlažje razložila s prisilovico: Dvobus litigantibus tertius gaudet (Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima). Stalno sta se dve najmočnejši stranki izmenjavali v vladi in ena kakor druga sta skušali s svojo koristolovsko politiko izrabiti položaj v korist slovenskega naroda. Načelno je bila ta koristolovska politika morda pravilna, ker je bila v korist Slovencev, slovenski politik pa je dolžan v prvi vrsti pomagati svojemu narodu, čeprav na škodo brateškega hrvatskega naroda. Poleg tega bi mogli to koristolovsko politiko opravičiti tudi s tem, da so se Slovenci že pred vojno, pa tudi po vojni, bali navala Hrvatov. Bili so časi, ko se je v Zagrebu govorilo o Slovencih kot o »planinskih Hrvatih«. Čeprav je bilo to samo romantično nastojanje poedincev, je vendar odkrivalo neprimerno namere proti samobitnosti slovenskega naroda. Tako »hegemonistično« postopanje — če se amemo poslužiti tega izraza — je motilo pravno razmerje med Ljubljano in Zagrebom, prav tako kakor poizkus slovenskih klerikalcev, da bi po svojih verskih in gospodarskih organizacijah dobili vpliv med širšimi hrvatskimi sloji. Ob teh preprih je bilo sorazmerno lahko izvajati politiko »divide et impera« (razdeli in vladaj), da končno niti Slovenci niti Hrvati niso dobili v državi tistega enakopravnega položaja, ki bi si ga zdaj naj izvojevali, če bi s svojimi zakonitimi in upravičenimi zahtevami sklopo nastopali. Tak slojni nastop res ni bil mogoč s slovenskimi liberalci, ker so v nevarnosti pred klerikalci na domačem terenu popolnoma sprejeli centralistično politiko raznih režimov, bil bi pa mogoč s stranko dr. Korošca, ki je po svojem programu stala na strani decentralizma in se je od zahtev Hrvatov razlikovala bolj v količini kot pa v kakovosti... Tako so liberalci, da bi si okrepili svoje položaje, podpirali vsak režim, ki je gonil Hrvate, da so za nameček dobili možnost gospodariti po Sloveniji, nasprotno pa dr. Koroševa Slovenska ljudska stranka vsaj ni udarila Hrvatov in hrbet, če jim že zaradi lastnih interesov ni mogla pomagati. Dr. Korošec je raje šel v internacijo in je svojo stranko izpostavil preganjanju, kakor pa da bi izrabili priliko v škodo Hrvatov. V dveh kritičnih momentih je dr. Korošec skušal posredovati in če se mu ni posrečilo, ni njegova krivda. Zato mu iskreno verjamemo, da bi on osebno in v imenu Slovencev zelo rad pomagal, da pride do končnega sporazuma. Ob nastopu te vlade smo mi že rekli, da smatramo dr. Korošca in dr. Spaha bolj za posredovalca kot pa za politična nasprotnika, čeprav sta v nasprotnem taboru. Zato nimamo razloga, da bi ne verjeli v iskrenost dr. Korošca.

To so glavni in najznačilnejši odstavki iz »Obzorov« članka, iz katerih je razvidna njegova vsebina. Ker so v razmerju med Slovenci in Hrvati, med dvema narodoma, ki sta si tako sorodna po kulturi in po političnih potrebah, igrali veliko vlogo nekateri dogodki, ki se ne bodo nikdar več povrnili, jih tudi mi ne bomo vlekli na dan, kakor jih »Obzor« ni, čeprav bi z njimi mogli opravičiti svoja poba, da smo se ohranili vsaj kot »dravska banovina«. Da pa ne bi morebiti madež iz tega članka padel samo na nas, hočemo »Obzor« spomniti samo na dve značilni dejstva: Da Slovenci od tiste druge stranke, ki jo ima »Obzor« v mislih (ki pa je danes v popolnih razvalinah in s težavo išče dedičev) nismo imeli nobenih koristi, pa naj je bila še dalj v vladi; da so tudi najmerodajnejši Hrvatje večkrat žrtvovali svoje sodelovanje s tistimi zastopniki slovenske manjšine, ki so pomagali izglasovati vidovdanske ustave, ki je začetek in konec vsega zla (konec v toliko, kolikor bo kdaj končan njen duh, ne samo njena črka), in to v upanju, da bodo s tem mogli koristiti svojem hrvatskemu narodu. Nobeno tako sodelovanje se za Slovence ni dobro izšlo. Veliko pa je, da so Hrvati spoznali, da je s Slovenci potrebno in možno ozko in iskreno sodelovanje, s Slovenci, pravimo, s »planinskimi Hrvati« do takega sodelovanja ni moglo priti in ne bo nikdar prišlo. Medsebojno spoštovanje in priznavanje zgodovinskega razvoja nas bo povežalo, zlasti sedaj, ko izkušnja uči, da niso Slovenci tisti »tretji«, ki vleče dobiček.

JNS ima mladino...

V četrtek zvečer se je zbrala v kazini (kje drugje neki?) vsa mladina, kolikor je premora naša domača JNS. Udeležba je bila res lepa, in bi za doščalo kar za dvoje omizij. Velikastno zborovanje je otvoril ing. Jože Rus, predsednik pripravljalnega odbora mladine JNS, ki je moral ugotoviti v svojem govoru, da te mladine nikjer več ni, ker so se baje med njo vtutili različni ljudje, ki »zastupljajo tudi mlade vrste«. Seveda je govornik mislil pod zdravo nacionalno mladino le tistih par mladih gospodov, ki se prištevajo mladini JNS. Kot govornik so govorili še gg. Andrej Uršič, Vekoslav Bučar in dr. Branko Alujevič. Zvonili so iz zvana JNS, ki je že davno ubit ter so govorili v besedah, ki jih že celo voditelji JNS ne govorijo več, ker so že davno prežvečene. Edina modra misel, ki jo govorniki izrekli, je bila, da v vrstah starih JNS ni vse v redu in da morajo priti na njihovo mesto drugi, to se razume malajši. Sprejeli so tudi važen sklep, da bo občni zbor mladine JNS v četrtek 19. t. m. ob 20 zopet v kazini. Po uradni delu zborovanja, na katerem niso niti svoje organizacije osnovali, je sledil v kazinskih prostorih neoficielen del. Mladim gospodkom želimo pri vseh njihovih oficielnih in neoficielnih prireditvah kar največ uspeha in upajmo, da bo tudi v kavarni »Zvezda« g. plačljivi za to nadebudno, toda še ne ustanovljeno organizacijo rezervirani vsaj eno mizo.

Nov tednik

Kakor čujemo, prične v začetku decembra izhajati v Mariboru nov tednik »Neodvisnost«, ki ga bo urejal bivši glavni urednik mariborskega »Večernika« g. Radivoj Rehar. Naslov lista nam zaenkrat še ni jasen, ker ne vemo točno za njegov program in ne vemo, od koga hoče ta list biti neodvisen in za kakšno neodvisnost se zavzema.

(Nadaljevanje vesti iz Španije.)

obkolili v Casa del Campo dva bataliona maroških čet in čet tuiskih legionarjev ter jih uničili, le ostane, da se še brani. Nacionalisti pa poročajo, da so miličniški ponoči napadli nacionalne postojanke, toda so bili kravo odšli. Vsi znaki pa kažejo, da pred Madridom že dva dni ni nobenih resnih borb, ker tako reče kakor tudi beli pričakujejo na okrepitve. Vlada čaka na obljube katalonske pristojnice, nacionalisti pa na maroške strelce, ki zares prihajajo. Sam general Franco je dejal, da bo pregrupaacija njegovih čet danes končana in da bo v soboto 14. t. m. sledil uspešen napad na špansko prestolnico. Vesti o katalonski pomoči so precej širokogrudno vržene v javnost, kajti katalonska vlada nima namena, dati madridski vladi izdatne pomoči ter je tja poslala predvsem dobrovoljce, ki so sestavljeni iz Francozov, Poljakov in Belgijcev.

Tisoči opazujejo letalski boj nad Madridom

Madrid, 13. novembra. AA. Haves poročajo: Davi ob osemih je prebivalstvo imelo priložnost opazovati strašno borbo, ki se je razvila v zraku med nacionalističnimi in vladnimi letali. V tem boju so vladna letala sestrelila šest nacionalističnih letal.

Zadnja dva dni je neugodno vreme onemogočalo letalske pomete. Ponoči se je pa zvedrilo in okoli osmih zjutraj se je prikazalo nad prestolnico 12 nacionalističnih letal. Letala so visoka, da se tako ognejo izstrelkom protiletalskega topništva in strojin. V tem trenutku je vzletelo 15 madridskih letal; posrečilo se jim je popolnoma obkoliti nacionalistične aparate in jih izzvati v boj. Havasov dopisnik je bil priča vsem peripetijam te borbe. Nacionalistična in madridska letala so pokazala vse svoje tehniško znanje, z neverjetnimi akrobacijami, ko so se hotela ogniti topniškim izstrelkom z ostrimi umiki, z naglim vzletom in spuščanjem, z nenadejanimi zavoji na krilu itd. — vse to v veliki visini 2400 m nad zemljo.

Na ulicah se je zbralo na tisoče ljudi in razburjeno ogledovalo boj. 10 minut je bila večkrat zdej ta zdej ona stranka v premoči in se nanovo pregrupirala. Tedaj se je na neko letalo iznenada razklato na dvoje in strmoglavilo na zemljo. Dru-

go letalo je bilo na mah v plamenih in videlo se je, kako se je pilot zagnal iz njega s padalom.

Videti je, da so republikanski letalci čutili mrzlično razburjenje velikanske množice ljudi, ki so si ogledovali ta boj, ker so se takoj na novo pregrupirali v vojno formacijo in tako pokazali Madridčanom, da jih je še zmerom 15. Nacionalistična letala so se spustila v beg, toda madridski aparati so jih zasledovali in jih kmalu ponovno obkolili. V tistem trenutku je strmoglavilo še tretje veliko letalo na nos na zemljo. Boj se je zdaj vršil nad Madridskim poljem in prebivalstvo prestolnice ni moglo vedeti, kako se dalje razvija. Ob 9 dopoldne je pa odbor za obrambo Madrida objavil po radiu, da je strmoglavilo 6 sovražnih letal, madridski letalci pa ni niso imeli prav nobene izgube.

To je prvič, da je bilo madridsko prebivalstvo priča velikemu letalskemu boju.

UMRLA NAM JE NENADOMA NAŠA PRELJUBA MAMA, STARA MAMA, SESTRA IN TETA, GOSPA

MINKA KOŠAK ROJ. GUZELJ
POSESTNICA

V STAROSTI 69 LET. — POGREB DRAGE POKOJNICE BO V NEDELJO, DNE 15. NOVEMBRA 1936 OB 10 DOP. IZ HIŠE ŽALOSTI V GROŠUPLJEM NA DOMAČE POKOPALIŠČE

ŠKOFJA LOKA, GROŠUPLJE, DNE 13. NOVEMBRA 1936

ŽALUJOČE SORODSTVO

Župnik F. S. Finžgar odhaja v pokoj

Ljubljana, 13. novembra.

Župnik trnovske fars g. Franc S. Finžgar se poslavlja od izvrševanja poklica župnika ter odhaja v zaslužni pokoj. Finžgarjevo ime je v naši javnosti že tako znano, da bi bile skoraj odveč vsake poslovalne besede, ker razumemo bridkost trnovskih župljanov, ko se poslavlja od priljubljenega župnika. Seveda se g. župnik Finžgar še dolgo ne poslavlja iz javnega udejstvovanja ter življenja. Vendar uporabljamo to priložnost, da opozorimo javnost ne samo na literarno udejstvovanje g. župnika, temveč predvsem na njegovo dušnopastirsko, ki je izredno pomembno.

G. Finžgar je nastopal prvo cerkveno službo pred 42 leti kot kaplan v Bohinjski Bistrici, zatem pa na Jesenicah, kjer je bil tudi subsidiar ospelega župnika Keršiča, obenem pa je upravljal še faro Sv. Križa v jeseniških Rovnih. Nato je odšel v Kočevje, kjer se je v začetku sicer dobro počutil, dokler ni prišla v Kočevje Šturmka, ki je v dobrih 14 dneh nahujskala kočevske Nemce (in nemškarje). V Kočevju je Finžgar pričel orati ledino slovenske narodne obrambe ter je prestal trde boje z nasprotniki. Iz Kočevja je šel v Ljubo, od tam pa kot ekspozit k Sv. Joštu nad Kranjem. Tam je poučeval krščanski nauk in tudi druge šolske predmete mladino kar »pod lipo« ali v župnišču, vse brezplačno, samo da je mladini pomagal vsaj do osnovne izobrazbe. Od Sv. Jošta je odšel kot kaplan v Škofjo Loko, kjer je bil po smrti župnika Tomažiča več mesecev tudi administrator župnije. Deželni odbor ga je za tem imenoval za kurata v nekdanji prisilni delavnici v Ljubljani. Po dveh letih ga je turjaški graščak prezentiral za faro Zelimlje. Tam je med drugim ustanovil eno med prvimi našimi izobraževalnimi društvi »Luč«, ki je zelo živahno delovalo. Iz Zelimlja je šel na škofovo povabilo v Soro, kjer so bile razmere po znanih »sorskih« dogodkih zelo razvrate. Tam je napravil nove zvonove, prejšnjak cerkev, ustanovil župnišče in kmetijsko zadruzo, osnoval vodovod za vas Soro; med vojno, ko so bili vsi strokovnjaki vpoklicani k vojakom, je vodil regulacijo Sore itd. L. 1918 ga je prezentiral ljubljanski mestni svet za žup-

nika v Trnovem za že pokojnim župnikom Vrhovnikom. Finžgarjevo delo v Trnovem je splošno znano v Ljubljani. Trnovo se je za njegovega župnikovanja razvilo v krasen mesni okraj, toda vanj se je naselilo hkrati tudi mnogo revščine.

V Trnovem je Finžgar napravil nove zvonove, ki so med prvimi povojnimi bronastimi, prenovil je vso zunanjsčino cerkve ter uredil notranjsčino. Pod Finžgarjem je bila ustanovljena zadruza »Trnovski prosvetni dom«. V novem domu se zbirajo društva, ki igrajo igre, imajo predavanja in druge prireditve. Posebno naporno in polno žrtve je bilo njegovo delo, ko je poslal Ljubljano v njegovo faro največ brezposelnih v znane kolonije. Kajkrat je stalo po 50 brezposelnih pred pisarno v župnišču s prošnjami za živila in milodare. Med reveže in poplavljenice (v župnijo spada tudi Barje) je razdelil za hišoče in ti-soče podpor ter je mnogo tudi sam žrtvoval. Pod njegovim župnikovanjem je bil pridobljen od mestne občine svet, na katerem se bo gradila nova barjanska cerkev. Ze sedaj je na Barju redna nedeljska služba božja v šolskih prostorih, zlasti za šolsko mladino.

Pri vsem tem obsežnem delu za župnijo je bil Finžgar 12 let urednik Mohorjeve družbe, ki jo je dobil kot begunko na Prevalah in je prav tedaj mnogo trpela, ko ni bilo niti sotrudnikov, niti jasnega načrta za bodoče delo. Pod njegovim vodstvom je Mohorjeva družba pričela izdajati leposlovni list »Mladiko« in je osnovala Mohorjevo knjižnico ter je izdala zelo mnogo rednih in izrednih, toda zelo važnih in pomembnih publikacij in knjig. Vse to delo je bilo tako velikansko, da moremo trditi, da bi zaleglo vsaj za dobre tri mesece. Povrh vsega pa je imel vse polno predavanj, kot predsednik je vodil Novo založbo, ki se je razvila iz male trgovine v eno najlepših zadružnih podjetij kot knjigarna in trgovina s papirjem. Ako dodamo še, da je med vojno v Sori prevzel v oskrbo živinorejo deželne odbora na Robežu in v Medvodah ter je bil ves čas vojne občinski tajnik in vodja aprovizacije, potem razumemo, da si je končno zaželel upokojitve. Saj je 5. avgusta t. l. minilo 42 let od njegove nove maše. Pokoj bo užival v svoji hišici, ki si jo je zgradil izključno iz prihrankov od svojega 40letnega literarnega dela.

Zanimivo je tudi, kje je Finžgar spisal svoja literarna dela. V Zelimljah je nastalo delo »Pod svobodnim solncem«, »Iz modernega sveta«, »Moja duša vasuje«, v Sori »Dekle Ančka«, »Prerokovana«, »Naša kri« in razne druge medvoje črtice. »Divjea lovca« je napisal kot kurat v kazalnici, kot ljubljanski župnik pa je napisal »Verigo«, »Razvalino življenja«, novelo »Strice« ter razne medvoje in povojne črtice.

Trnovčani pripravljajo za v soboto zvečer in nedeljo vrsto slavnosti, da čimbolj dostojno sprejemo g. župnika v pokoj. Po načrtih prof. Plečnika je izdelal trnovski rojak mojster gosp. Avgust Menecj krasno svetilko, kakor ji z lepa ni primere. Ta svetilka bo svetila v cerkvi ter bo v spomin na župnika Finžgarja.

Kolikor vemo, g. župniku Finžgarju pokoj ne bo pomenil počivanja, dasi bi se rad resnično nekoliko odpočil. Ima različne literarne načrte, ki jih hoče urediti, česar se slovenska javnost že vnaprej raduje. Ostane pa mu še njegovo delo pri Mohorjevi družbi, pri Novi založbi, pri osrednjemu svetu Vincencijevih konferenc ter vse polno drugih javnih funkcij.

Trnovčani in z njimi vsi Ljubljančani smo veseli, da ohranimo g. Finžgarja, znamenitega našega pisatelja in odličnega dušnega pastirja, še v svoji sredi.

Kočevskim Slovencem v pomoč!

Dral sem v zadnji številki »Naše misli«, glasilo jugoslovanskih nacionalnih visokošolcev v Sloveniji, o delovnem taboru, ki so ga priredile visokošolske naprednih društev. Taka »ženska studentska radna četa« se je utaborila letošnje poletje v nemški Slovenski vasi med Ribnico in Kočevjem.

Ker se mi zdi, da je ravno med bravci »Naše misli« mnogo tleh, ki čujejo o naši Kočevski le »razne fraze«, čutim potrebo, da k poročilu dodam eno in drugo, oziroma popravim, kar je tega potrebno, da bo čim manj tleh, ki ne vedo o zapostavljanju in gospodarski odvisnosti naših ljudi na Kočevskem.

Moram zavrniti trditve, da se o Slovencih na Kočevskem malo piše in čuje, kajti če pogledamo pisana in tiskana poročila zadnjih 20 let, moremo ugotoviti, da se je pisalo dovolj, žal le za malo skupno ljudi, ki jim naravni čut ustvarja bojazen za našo kočevsko zemljo. Pisalo se je mnogo, kako je in kako se našim godi. Manj se je pisalo o vzrokih, ki so tako stanje ustvarili, zato se tudi razmere niso zboljšale v korist naše strani.

Veliko zlo je dejstvo, da so Slovenci od Kočevjarjev gospodarsko odvisni. To zlo pa ni od večeraj in ni nastalo samo od sebe. Zgodovina nam pove, da ni bilo vedno tako, da je bilo pred tisočimi leti ravno obratno, vsaj več ni bilo na eni in ne na drugi strani. Slovenska neodpornost in pa razmere, umetno ustvarjene iz središča bivše Avstrije, so dale to, kar imamo danes. Kočevski živci je ustaljen, slovenski gospodarske osnove v pravem pomenu besede sploh nimajo ali pa je tako nehrdna, da jo najmanjši tresljaji zruši. Mešani kraji — vasi to pričajo — tranejši, sodejše, lepše itd. pripada Kočevjarjem, ob robovih pa je naš delež. Celot v Kočevju samem ni nič boljši.

To ni v sramoto današnjemu rodu, ne, to je bilo ustvarjeno pred nami — šele za ono bomo odgovarjali, kar bo posledica naših del.

Po vaseh je običajno tale slika: Trdni grunji so v rokah Kočevjarjev, četrtinke in bajte so naše. Nekaj izjem se seveda, te pa na splošno ne morejo imeti vpliva. Tudi na kočevski strani je revščina, še kolika, vendar če tehtamo obe strani, smo mi visoko nad njimi. Kdor pa je gospodarsko močan in nepremakljiv, ta je trden v narodnostnem in političnem oziru. Gospodarsko trden lahko šibkejših dosti k sebi privleče, polagoma se mu podaja, žive, mislijo in delajo z njim.

Bivša Avstrija je imela slabo za ta del svoje države, tu je bilo dovoljeno marsikaj, česar drugod ni bilo, samo da je bilo v korist Kočevjarjem. Slovenci se niso dosti brigali — sedaj ni mnogo boljši — za Kočevsko. Naši ljudje niso imeli prave zveze z notranjostjo Slovenije. Iz središča ni moči, ki bi jih korak za korakom potiskala naprej, jim ne dovolila tudi najmanjšega umika in ki bi jih tudi po potrebi za neposlušnost, neodpornost in malodušje — krenila po ušesih. Te sile ni, slovenski rod tam dol hira in kolikor se zaveda, piše obtožbo nam prav vsem!

Koliko raznih večerov, predavanj in proslav imamo pri nas dan za danem. Koliko tleh je posvečenih Kočevski in našim ljudem? Ali so naše domorodne organizacije storile vse, kar bi bilo

moč? Ali ni naša največja prosvetna organizacija Prosvetna zveza obšla do najnovejše dobe meje kočevske zemlje? — O tem nismo še razmišljali, tudi o tem ne, kaj naj misli svet o nas, ko kažemo na Slovence onstran meja, ker nam doma rod kopni na odprtem polju. Kaj naj opravimo »tam čez«, tam, kjer je polno otir, če doma ne uredimo svojih vrst.

Trdni domov nam manjka, jeklenih src, dobre volje in pomoči nas vseh je treba, da ne bo tudi nas zgodovina obtežila! Vzem, kjer vzeš moreš, in deni, kamor dadi moraš!

V najbližnji zvezi sta gospodarska in narodna plat slovenskih ljudi. Zraven še denimo državne razmere prejšnjih desetletij, pa se ne bomo čudili, da se je Slovincem na Kočevskem vtepo v glavo in srce, da mora pred Kočevjarjem po kočevsko obrniti jezik. To je prišlo našim ljudem v kri, zato se ne da odpraviti čez noč in kar mimogrede. Ne, ne, treba je smotrnega dela, kakor pri otroku, ki vsaki uri »ula« pravi. S to miselnostjo preprostejša ljudstva je treba računati, se je lotiti in je ne smatrati za nepremakljivo. Še prej pa je to miselnost treba izbrskati iz glav naše inteligence, ki tam dol živi, naj bo to cerkvena ali svetna ali celo zelena bračvščina, ki se ji česlo dozdeva, da ni za dela ne bo, če po kočevsko puške ne sproži. Za razne prihajajoče iz notranje dežele kramslje to še posebej velja. Pa prav zares!

Kdor je narodno tako vzgojen, je tudi politično nerazsoden. Hlasta na vse strani, namesto da bi se brez oklevanja pridružil k politični večini slovenskega naroda, ker edina ta more in sme reči, da je slovenska. Kaj se je vse počelo s tem slovenskim drobecem tam dol na Kočevskem pred vsakimi volitvami. Ponižan je bil do vlačuge, ki se prodaja za vsak novce. Če je preteklo obdobje vredna, naj bo prihodnost boljša.

Zdi se mi, da bo treba tudi na nemški živci po zadnjih občinskih volitvah nekoliko drugače gledati kakor do sedaj. Znano je namreč, da je kočevska manjšina vedno šla skupaj s tako zvano vladno stranko. Pri zadnjih volitvah pa, ko so jih vodili res pravi zastopniki slovenskega naroda, se je ta manjšina postavila v večini prav v ostro opozicijo, to brez dvoma zato, ker jim kot slovenski predstavniki niso mogli obljubiti ničesar, kar bi bilo v njih kulturno dobro, kajti vse obljubljeno in dano bi se prav kmalu maščevalo nad nami in našimi. Kaj jim je obljubil tisti del pomimskih Slovincem, ki so šli skupno z njimi proti interesom svojega naroda, ne vem, moglo pa bi biti prav zanimivo! Prav je, da so padle odprte karte!

Neprijetno me je dirnilo mišljenje, ki ga navaja omenjeno poročilo, da lahko postane kočevski narodnostni otok most iz Rajha na Jadran. Prav posebno zaradi tega, ker tako misli bodoča slovenska inteligenca, ki bo nekoč med delavci, ki naj čuvajo našo narodno in kulturno bit. Če so ti postali tako malodušni, da morejo računati na tako možnost, kaj naj potem začne naš kočevski Slovincem?

V dobro nam, da bi ta most moral čez zdrav slovenski rod, ki to možnost vedno izključuje in

Novi poveljnik 1. plan. polka v Škofji Loki

Škofja Loka, 12. novembra.

Danes se je poslovil od nas poveljnik 1. planinskega polka g. polkovnik Lukič Mihajlo. Bil je priljubljen pri vsemu prebivalstvu in ostal nam bo v trdnem spominu.

Za novega poveljnika je imenovan dosedanj pomočnik g. polkovnik Ivan Markulj. Rodil se je

leta 1889 v Mostarju, tam dovršil osnovno šolo, nato realno v Sarajevu in kadetsko šolo v Kamenici. Med svetovno vojno se je boril na naših mejah, največ v Italiji. Bil je velik borilec za jugoslovansko misel.

V Škofjo Loko je prišel še kot major l. 1929, tako da si v našem mestu vojašine brez nje sploh ne moremo misliti in vemo, da se mu je Loka tako prijubila, da jo bo zelo s težkim srcem zapustil, ker mu je vse naše življenje znano kot rojenemu Ločanu. Vsi ga poznajo, njegov večni nasmeh, njegov prijazni pozdrav, ki ga ima za vsakogar. Zaljubljen v naše gore, izkoristi vsako priliko, da se povzpne na kak vrh, kjer more šele nemoteno uživati naš planinski raj, našo slovensko švico in na teh polih mu je neutrudna spremljevalka ga. soproga, ki je strahna planinka.

Čestitamo mu k njegovemu visokemu mestu in zaupamo vani, da nam bo šel na roko, kadar nam bo potrebna njegova pomoč.

Zakaj ne bi tudi Vi bili zadovoljni,

ko lahko za mal denar dobite dobro in elegantno obleko iz našega blaga.

Cene našega blaga za obleke so od 120— do 180— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ:KOMP.
PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

Preureditev proge Brod - Sarajevo iz ozkotirne v normalnotirno železnico

Priprave za razširjenje ozkotirne železniške proge Brod—Sarajevo so v polnem teku. Svoj čas smo že poročali, da je prometni minister dr. Spaho izdal odlok, da se obstoječi ozkotirni mostovi z obstoječe proge prenese na novo progo Ustiprača—Foča, ki jo že nekaj mesecev grade, za progo Brod—Sarajevo se pa nabavijo železniški mostovi normalne širine. Stroški za normalizacijo proge Sarajevo—Brod bodo znašali okrog 400 milijonov Din.

Ob tej priliki ne bo odveč, če si nekoliko ogledamo zgodovino gradnje ozkotirnih bosenskih železnic, predvsem proge Sarajevo—Brod, ker je gradnja te proge predstavljala največjo korupcijsko afero v Evropi v osemdesetih letih preteklega stoletja. Bosenska ozkotirna proga je zgolj slučajnost. Avstrijske okupacijske oblasti so gradile progo od Broda proti notranjosti dežele kot enostavno vojaško poljsko železnico, ki je bila v prvi vrsti namenjena za prevoz hrane in vojnega materiala za vojaštvo, ki je prodiral v notranjost dežele. V tisti dobi so se pojavili prvi tisti lokomotivi za ozkotirne proge, namenjene v prvi vrsti za zasebne industrijske proge. Okupacijske oblasti so takoj nabavile te tipe lokomotiv za bosensko vojaško poljsko železnico. Ta ozkotirna železnica je že tedaj bila sposobna tudi za potniški in tovarni promet, kar je dalo merodajnim krogom povod, da se definitivno odločijo za gradnjo ozkotirne železnice.

Prevelava bosenske poljske v definitivno ozkotirno železnico je bila poverjena podjetju barona Gutmanna, Baronu Gutmannu se je posrečilo prepričati odločujoče kroge, da ni mogoče graditi proge brez definitivnih načrtov, ker pa za to delo ni bilo dovolj časa, se je Gutmann pogodil za gradnjo železnice po kilometrih. To je povzročilo največjo korupcijsko afero, ker so se graditelji enostavno izogibali gradnji potrebnih predorov. Kjerkoli je bil potreben predor, so graditelji delali dolge in nepotrebne ovinke, kar jim je bilo v veliko korist, ker so se pogodili za gradnjo proge po kilometrih. Čim več kilometrov proge je bilo, tem več so zaslužili. Tudi na ravninah, kjer bi proga lahko tekla naravnost, so delali veličanske ovinke. Celih 60 let popravlja železniško ravateljstvo napake graditeljev. V teh 60 letih je ravateljstvo samo izpremenilo skoro polovico prvotne trase ba-

bo znal svojo posest braniti tudi v bodočnosti.

Tole se mi je zdelo potrebno pripomniti k poročilu o taboru v Slovenski vasi. S tem nočem omalovaževati akcije v korist Slovincem na Kočevskem, nasprotno, želim in priporočam jih, čim globlje, tem bolje. Tudi zato se mi je zdelo potrebno, da ne bomo naših ljudi napačno sodili, morda obsojali. Preprosto ljudstvo ni odgovorno, odgovarjajo oni, ki so izšli iz naroda, si pridobili več kakor drugi iz naroda, zato da bi temu vrnili... — Ti zadnji so, ki...

Vašim lasem je potreben

Silvikrin
Koncentrirana naravna hrana za lase

Silvikrin prepreči izpadanje las, pospešuje rast las ter zdravi kožo na glavi. Prihaja iz gline preko noči, lasje pa dobijo sijaj, zdravje, mladost in lepoto.

To je neopredna potrebščina vsakega umivalnika.

Silvikrin
oživlja lasno rast

Življenje sta mu rešila

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja našo in avstrijsko državo med Radgono in Gornjo Radgono. Naenkrat je z avstrijske strani zaslišal nemške klice na pomoč. Božič je takoj pohitel na drugo stran mosta, zbudil tam avstrijskega finančnega stražnika, ki ponoči nima službe, in je z njim odhitel v smer, odkoder je slišal klice na pomoč. Po krajšem iskanju sta našla neznanega človeka, ki je nezavesten ležal v vodi. Takoj sta ga izvlekla iz vode in ga z umetnim dihanjem spravila k zavesti. Bil je učitelj Adolf Kraner iz Radgone, ki je pri padcu v graben udaril z glavo ob kamen in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Kraner se je vračal od predavanja, v temi je pa padel v graben, kjer bi gotovo umrl, če ga ne bi pravočasno rešila naš preglednik Božič in pa avstrijski finančni stražnik. Ponosrečni učitelj se je šel pred par dnevi poročiti.

Eno preteklih noči se je pripetil zanimiv slučaj na slovensko-avstrijski meji pri Gornji Radgoni. Preglednik finančne straže Božič je imel okrog polnoči službo na mostu čez Muro, ki spaja naš

Se nikdar ni filmska kamera pričarala resničnega dogodka iz kraljestva velnega ledu in ga pretresljivih slikah in ga morda nikoli več ne bo!

GUSTAV DIESSL
LENI RIEFENSTAHL
Pilot ERNST UDET

Ta film mora videti prav vsa Ljubljana!

Beli pekel Piz Palü

Najgrandioznejši visokogorjski film
Dr. Fancka. Epopeja božanske lepe,
včasih neumljene in krute proroče

Danes premiera v KINU UNIONU!

Drobne novice

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 12. novembra.

Napovedana prireditev, ki je bila preteklo nedeljo v jeronimski dvorani, je potekala prav lepo. Slovenci igralci so nam pokazali resne jalenove »Grobave«, ki so na večino obiskovalcev napravili globok vtis. Nekaterim igralcem so bile njihove vloge zelo trd oreh in tudi v celoti je bila igra morda premalo izdelana; nekateri prizori pa so bili zopet prav dobri in posamezne osebe prav tako (Polona). Vprašanje zase pa je seveda zagrebška slovenska publika in njene zahteve; kljub temu, da je režiser pred igro razložil vsebino in pomen igre, je mnogi vendar niso do dna razumeli. Močno je povzdignilo celotno prireditev lepo petje pred igro in med odmore; zlasti moški zbor je vžgal, da so morali ponovljati. Splošna želja publike je, naj bi bilo v prihodnje še več petja, toda takšnega, ki je ljudem blizu po vsebini in obliki. Obisk je bil vzhlepen vsemu zelo dober.

V nedeljo (15. novembra) po večernicah bo zopet predavanje. To pot iz pravnega področja (o pravnem postopku).

V soboto zvečer (14. novembra) pa bo v istem prostoru (Nikoličeva ulica št. 10-1) Martinov družabni večer.

Koledar

Sobota, 14. novembra: Jozafat Kunčević, škof; Veneranda, devica. — Mlaj ob 5.42. Herschel napoveduje sneg in vihar.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl v visoki starosti 85 let gospod Martin Radovan, meščan ljubljanski. Pokopni je bil sestanek v poveljniški hiši »Ljubljana«. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Gradišče 11 na pokopališču k Sv. Križu. — Na Glincah je v starosti 72 let mirno v Gospodu zaspała gospa Ana Goršek roj. Zanoškar. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 5 popoldne na farnem pokopališču na Viču. Naj jima sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Danes zvečer

priredil svojim cenj. gostom prijeten
MARTINOV VEČER v svoji restavraciji
GRAND HOTELA UNION.

Pečene mlade gosi, domače kolone itd.
Najboljša izbrana vina, pivo, ležak
Koncert salon. orkestra vojaške godbe
Za obilen obisk se priporoča **STERK**

— Katoliški akademiki iz Kranja in okolice. Ustanovni občni zbor akad. oddelka S. K. A. S. v Kranju bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani Ljudskega doma. Spored: 1. Poročilo pripravljene odbora, 2. Odobritev pravil, 3. Volitev odbora, 4. Slučajnosti. Ker bodo po pravih imeli pravico članstva vsi na Gorenjskem bivajoči katoliški akademiki, zato naj se občnega zbora vsi polnoštevno udeležijo. — Pripravljali odbor.

— Občinska cesta L. reda Lahomno—Mala breza. Že leta 1934 se je občinski odbor občine Marja Gradec obrnil na bansko upravo, da bi okrajni cestni odbor Laško sprejel občinsko cesto L. reda »Lahomno—Tevče—Mala breza« med subvencionirane ceste in ta je v svoji seji sklenil, da je sprejme toliko, kolikor je je na ozemlju občine Marja Gradec, t. j. 3,5 km. Resnično pa je te ceste nad 9 km. Ker je občina videla, da se sklep okraj. cestnega odbora in subvencioniranje ceste ne ujema, se je občinski odbor ponovno obrnil na bansko upravo za posredovanje, da se cesta, ki veže tri politične okraje in mnogo občin, vendar še vsa subvencionira, ker je ena občina pač nikakor ne more in po obstoječih zakonih tudi ni dolžna vzdrževati. Pripravi smo, da bo banska uprava zadevo sedaj končno rešila.

— Velika žepna tatvina v Laškem. Nenavadno dobro je bil obiskani Martinov sejm v Laškem tako po prodajalcih in delno tudi po kupcih. Med kupci je bil tudi Deželak Janez, kmet, Stopce 5, občina Marja Gradec, ki je imel v denarnici cel izkupček za dne 4. nov. t. l. v št. Lenartu prodane vole, 5400 dinarjev. Ko je Deželak šel na sejmšče, da si izbere par volov, je okrog njega nastala prava gneča in v tej gneči se je pojavil tudi že s šentlariškega sejma znani tujec in mu izmaknil denarnico z denarjem. Ko je mož zapazil, da nima denarnice, je zadevo takoj sporočil varnostnim organom, ki zadevo pridno zasledujejo.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črelih, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Igra za otroke za priložnost sv. Miklavža je igra »Nebeška storja«, ki je lepo združila v Miklavževim nastopom in obdarovanjem otrok. Dobi in naroča se v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Igra je še v rokopisu in je na razpolago le majhno število izvodov.

— Javna dražba posestva v Vodicah. Vsem, ki se zanimajo, se sporoča, da se vrši 17. novembra 1936 v Kamniku pri okrajnem sodišču v sobi št. 4, ob 1/9, javna dražba posestva g. Janeza Guhanca, posestnika in gostilničarja iz Vodic št. 16.

— Stiri adventne pesmi. Za mešani zbor zložil Vinko Vodopivec; samozaložba. Vodopivec je neumorno marljiv skladatelj. Kar pride izpod njegovega perila, je vse porabno več ali manj. Za adventni čas bodo pričujoče pesmi našim cerkvenim zborom prav dobrodošle. Zložene so na besedilo: 1. Človeštvo kliče v gorje. 2. Modrost, ki si rojena. 3. O zgodnja Danica. 4. Vso zemljo tema krije. Slog je preprost, kakor mora biti hrepenenje in želja preprosta, a tembolj prisrčno-hrepenenja. Vse štiri pesmi so zelo melodijozne in pevne ter

prav lahke. Podoželskim zborom adventnih pesmi manjka. Saj opravljajo po deželi celo adventno zorno in tako zvane »zlate maše« z blagoslovom in petjem, zato te lepe pesmi vsem zborom kar najtopleje priporočamo. Dobijo se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani po 3 Din.

— Preprečen požar. Torej, 10. t. m., bi za Cerknico postal skoraj usoden. V tako zvano »Malo gaso« je okrog 6 zvečer prišel g. Ludviger Miroslov, uslužbenec okrajnega sodišča v Cerknici, in zapazil, kako lete iskre pri Turšičevi šupi, ki je med hišami. Hiše so krite po večini še s slamo, ker je to najstarejši del cerkniškega trga. Gosp. Ludviger je pospešil korak in zasačil 12 letnega dečka, kako je kurl pri šupi. Ko se je g. Ludviger približal, je dečko zbežal. g. Ludviger pa je hitro pogasil ogenj, za kar mu gre vsa pohvala, zakaj, če bi prišel le par minut kasneje, bi bilo vse v ognju. Gasiti bi bilo težko, ker je bil zelo hud veter.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Za Miklavža in Božič priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče igrokaze: P. Krizostom, Otkrožne igrice I. zvezek — Miklavževi angeljčki, Pastirčki pred nebeskimi vratmi, Sveti Trije kralji 3 Din; Lah, Miklavž prihaja, trije prizori s pevskimi točkami 10 Din; Rojč, Tončkove sanje na Miklavžev večer, igra v treh dejanjih 15 Din; Ribičič, Igrice — 7 lažjih mladinskih igrice (Miklavžev — uvodna mladinska igrice pred obdaritvijo otrok, Mir in Ljubezen, božična slika) 6 Din; Božji volek in druge — igre za mladinske odre (Pod božičnim drevescem, igrice v dveh dejanjih) 18 Din; Zdošek, Božične in druge mladinske igrice 11 Din; Salomon-Vovk, Vrata — duhovna igra za advent in božič v pet slikah 20 Din; Gregorin, Kralj z neba, božična igra v 7 slikah 15 Din; Timmermanns-Kuret, Trije kralji — božična legenda v treh zgodbah 12 Din; Suxter Drabosnjak-Kuret, Božična igra v 12 slikah (na koncu knjige navodila in pevske točke) 20 Din; Meško, Gobovi vitez, božični misterij v treh slikah 20 Din; Golia, Peterčkové poslednje sanje, božična igra v 4 dejanjih — Din; Dekliški oder VI. zvezek: Pred jaslicami — božična igra v dveh dejanjih (ženske vloge) 7 Din; Solski oder I. zvezek: Božična pravljica, otroška igrice v treh dejanjih s pevskimi točkami 5 Din; Mojstra Kržišnika božični večer, božična igra v dveh dejanjih (moške vloge, Zbirka ljudskih iger 16. zv.) 12 Din; Skrivnostna sveta noč, slavnostna božična igra v 4 dejanjih 8 Din; nova igra: Nebeška storja, igra za sv. Miklavža (z vsteto tantijemo) 60 dinarjev. Vse te igrice dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Usmiljenim srcem se priporoča pogorelec Jožef Černešek v Levicu, pošta Laporje pri Slov. Bistrici. Kakor je »Slovenec« 8. t. m. poročal, je imenovanemu do tal pogorela nova hiša z gospod. poslopjem, ki ju je letos zgradil, ker mu je letos v januarju pogorelo staro poslopje. Revez je popolnoma ob vse in pomoči nujno potreben.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brusenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

Razvite in blagosloviše prapora Prosvetnega društva „Ljubljana-mesto“

Ob 9. dopoldne zbiralšče na dvorišču nove palače Vsejemne zavarovalnice za zastavonošo, članstvo prosvetnih društev in narodne noše. — V primeru slabega vremena na vrtu hotela Union.

Ob 9.45 skupen odhod v cerkev Marjinega Oznanjenja.

Ob 10. slovesna služba božja in blagosloviše prapora. — Govor bo imel prevzvišeni gosp. knezoškof dr. Gregorij Rožman, na koru pa poje društveni pevski zbor pod vodstvom gospoda Baškoviča.

Takoj po končani slovesnosti v cerkvi je v komodorani Uniona društvena proslava. Sodeluje godba Nar. glasb. žel. društva »Sloga«, moški pevski zbor »Ljubljane« pod vodstvom gosp. dr. Dolinorja in članstvo z deklamacijami, rojanjem in raznimi za to priložnost prirejenimi prizori.

Vstopnine k proslavi nil. Prostovoljni prispevki za kritje stroškov prapora se hvaležno sprejemajo.

Vsi naši prijatelji vljudo vabljeni!

Najslavnejši svetovni baritonist
LAWRENCE TIBBETT
Premiera v nedeljo v Kino Slogi

poje arije iz „Balaza“, „Cavalerie“ itd. v opernem vefilmu (v nemškem jeziku)

METROPOLITEN

Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapei Vsejemne zavarovalnice ob pol sedmih.

— Trnovčani. Drevi ob osmih se poklonimo in poslovarjo od našega ljubljanskega župnika Fr. Sal. Fingarja, ki odhaja po 18 letnem trudopolnem in blagoslovljenem delu in župnikovanju v Trnovem v zaslužni pokoj. Farani in vsa trnovska društva se zberejo drevi ob osmih na trgu pred župniščem, ki bo slavnostno razsvetljeno, pa tudi cerkev bo za ta dan dobila svečano lice. Zdrženi pevci društva Krakovo-Trnovo, cerkvenega pevškega zbora in Prosvetnega društva Trnovo ter železničarska godba »Sloga« priredijo za slovo podoknico. Pred podoknico ob tritretu na 8 naj se na župniščem dvorišču pri vhodu v zakristijo zbero po en zastopnik vsakega društva ozir. organizacij, ki delujejo v Trnovem, da se skupno poklonijo g. župniku. Trnovčani! Pokazimo svojemu duhovnemu voditelju in odličnemu možu ob slovesu vsa svoja ljubezen in hvaležnost. — Pripravljalni odbor.

— Proslava v Unionu. Na proslavi, ki jo ob priložnosti slovesnega razvija in blagosloviše prapora Prosvetnega društva »Ljubljana-mesto« v nedeljo dopoldne v veliki dvorani Uniona, bodo dečki in deklice pod spretnim vodstvom gđ. Vencajzove nastopili tudi v igri, ki jo je za to priložnost spisal Mirko Kunčič. Igrica je prožeta z domovinsko ljubeznijo, mestoma pa tudi z žgočo satiro na narodne odpadnike. Dečki in deklice nastopijo v narodnih nošah. Ker je vstop prost, bo tudi mladina prišla na svoj račun.

— Pesem odhodnice nam bo zapel v nedeljo zvečer ob 20 v mali dvorani hotela »Union« koncertni tenorist Slavko Lukman, ki je kot pevec

manj znan naš širši javnosti, poznajo ga pa prav dobro v Mariboru, Celju, Ptuj, Slatini in drugod, kjer je v letošnjem poletju priredil več zelo uspešnih koncertnih nastopov, o čemer je naš list že poročal. Da še bolj izoblikuje glas in da pride do večje rutine, se je odločil po težki borbi na pot v tujino, da se dobro izvežbuje vrne zopet med nas in s svojim mladim prizadevanjem doprinese svoj delež k slovesu slovenskih pevcev. Vsi dosedajni kritiki priznavajo močno prikipen glasovni materijal, izredno čisto vokalizacijo in mehko doneč glas. Poslovilni večer v »Unionu« bo pri pogrje-nih mizah, da pa bo vsakomur omogočeno slišati ga, je večer vstopnine prost. Sodelujejo: koncertna pevka gđ. Korenčanova, gg. Ankerst, Škerlj in drugi priznani umetniki.

— Drugi glavni družbeni praznik obhaja jutri v nedeljo križanska možka in mladeniška Marijina družba v Kržankah. Cerkevno opravilo zjutraj in zvečer ob šestih. Zjutraj med sv. mašo skupno sv. obhajilo, zvečer pri slovesnem shodu darovanje za namene družbe. Kandidatje, ki so se prijavili za vstop v družbo, naj se po shodu zglase v zakristiji.

— Martinov večer s prav pestrim sporedom bo jutri v Rokodelskem domu. Poleg igre »Dva gospoda in en sluga« so na sporedu pevске in glasbene točke, kuplet, šaljiva pošta itd. Predprodaja vstopnic je dopoldne od 10—12. Pričetek je ob sedmih zvečer.

— V. D. K. sporoča vsem krožkom, ki so prijavili svoje zastopnice za tečaj, da bo na splošno željo občni zbor v nedeljo, 15. t. m. ob 11 dopoldne v Lichtenhurnovem zavodu.

KINO UNION

22-21
Premiera grandioznega Dr. Fanckovega
alpinkega vefilma

Beli pekel Piz Palü

Leni Riefenstahl — Gustav DieSSL — Ernst Udet
27-30
Poslednji Ganghoferjev film

Grad Hubertus

Ker je film danes sadniti na sporedu se vrše danes 4 predstave in to ob 14.15, 16, 19.15 in 21.15 ur

MATICA

21-24
Lehárjeva šlageropereta „Wo die Lerche singt“
Skrjanček poje - žvrgoli
Marta Eggerth — Hans Soehner

Predstave ob 16.19. in 21.15 ur

— Slovensko stenografsko društvo bo priredilo letošnjo zimo šest do sedemdesetne večerne tečaj z dvumim poukom na teden za: 1. slovensko stenografijo (začetniki), 2. slovensko stenografijo (nadaljevalci), 3. slovensko stenografijo, parlamentarno pismo. Ta tečaj prav posebno priporočamo, ker nam manjka izvež-banih brzoписcev. Vodil ga bo stenograf praktični, bivši parlamentarni stenograf prosv. inspektor g. Ivan Dolenc. 4. Nemško stenografijo. Pouk bo na trgovski akademiji in bo veljal na mesec 30 dinarjev za osebo. Priglasje sprejema društvo na trgovski akademiji. Pričetek pouka bo po 18. t. m. za vsak tečaj, za katerega bo vsaj 10 pri-glasencev.

— Kino Kodeljevo igra danes in jutri dvojni spored: »Helenca« (Luiza Ullrich) in »Poročila je s vagonarke šefar (Claude Colbert).

— Nova trgovina! 10% popusta na izlozbo cene zaradi uplavlje. Ure, zlatina, optika. — O. Kiffmann, Mestni trg 8.

— Hipotečna posojila v oktobru. V zemljiški knjigi ljubljanskega okrajnega sodišča je bilo na raznih zemljiščih in hišah v mestu in okolici zaznamovanih celotno raznih hipotečnih posojil za znesek 6.417.600 Din. Vknjižena so bila mnogo-krat prav malenkostna posojila od 2000 dinarjev naprej, pa tudi večja posojila, tako neki hipotečni kredit za 2.000.000 dinarjev.

Celje

Očeta ubil s sekiro

Celje, 13. novembra.

Danes se je zagovarjal pred malim senatom celjskega okrožnega sodišča 22letni pos. sin Stojnšek Vincenc iz Vodul pri Zetalah, ker je dne 19. oktobra letos s sekiro ubil svojega očeta Stojnška Antona. Omenjenega dne popoldne je obdol-

— Prva večja prireditev Godbenega društva poštinskih namencev v Celju bo danes ob 20. v Narodnem domu. Zanimanje je veliko. Kdor vabila po pomoti ni prejel, naj se zgleda pri pisemski pošti.

— Vlom na Sp. Hudinji in poskus vloma v Gaberju. Včeraj okrog 3 zjutraj je opazil mešarski mojster g. Zdošek v Gaberju v svojem stanovanju nekega možkega, ki je prišel v sobo skozi okno. Zdošek je zakričal, vlomilec pa je pobe-gnil iz sobe in odšel v smeri proti mestu. Klic je slišal policijski stražnik, ki je tekel za vlomilcem in ga vjel v bližini vojašnice ter ga pripeljal na policijsko stražnico. Pri preiskavi so našli pri vlomilcu nekaj perila, klobas in sira. Možakar ni vedel povedati, od kod ima to blago. Zjutraj pa je ugotovil gostilničar g. Grobelnik na Sp. Hudinji, da je bilo ponoči vlomljeno v njegovo gostilno, in da je neznan vlomilec odnesel nekaj klobas, sira in perila. Te stvari so našli pri našem vlomilcu, nekaj pa jih še manjka. Vlomilcu je, ki se piše Bernard G. in je 28 letni brezposelni rudar iz Mirne peči, pomagal tudi neki njegov prijatelj.

— Celjski nedeljski nogomet. Jutri, v nedeljo bo ob pol 10. na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Trbovljem. — Ob 14. bo pa na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena podvezna tekma med SK Atletiki in ISSK Mariborom.

— Kino Metropol. Danes ob 18.15 in 20.30 »Žene zapovedujejo«. Ob 16. matineja »Fata morgana«.

Maribor

— Proslava poljskega narodnega praznika bo danes popoldne ob 4 v dvorani Ljudske univerze. Na sporedu so kratka predavanja o obnovitvi poljske države, o najnovejši poljski literaturi in skioptično predavanje o poljski državi. Vstopnina za di-jake Din 1, za ostale Din 2 do 4. Pridite!

— Obvestilo in poziv članom vpokojencem. Ze-lezniške legitimacije nove oblike se z novim letom iz tehniških zadržkov ne bodo mogle uvesti, tem-več se bodo tuid za leto 1937 izdajali kuponi; kuponi iz l. 1936 ne veljajo za l. 1937. Onim, ki jim stare žel. legitimacije izgube veljavnost dne 31. dec. 1936, se morajo legitimacije zamenjati. Po naročilu generalne direkcije drž. železnice naj se kuponi naročajo že sedaj, kolikor mogoče skup-no, da se bo izdajanje pospešilo in da se bodo mogla naročila rešiti pravočasno. — Zato vabimo člane, da se v svrhu skupne naročitve kuponov do konca novembra zglase v naši pisarni in predložijo žel. legitimacije; po izpisu potrebnih podatkov jim bomo legitimacije takoj vrnili.

— Poročila sta se gđ. Olga Povšič in geome-ter g. Janko Supančič. Mlademu paru naše iskren- ne čestitke!

— Dva stara železniška veterana umrla. V Kre-kovi ulici 18 je umrl železničar v pokouju g. Ludovik Strajnska, ki je dosegel visoko starost 80 let. — V Tomšičevem drevoredu je ugrabila smrt 76 let-nega železničarja v p. Jurija Grošlja. Naj počivata v miru!

— Šahovska sekcija Maratonca ima v ponedel-jek ob 6 v klubski sobi sestanek in svrhu razgo-vora glede klubskega turnirja.

— Požar povzročil 200.000 Din škodo. V čet-rtrek okrog pol 11 zvečer je izbruhnil požar na gospodarskem posloppu posestnice Neže Sel v Zrkočih št. 47 pri Mariboru. Ogenj je zajel celo poslopje ter so v zadnjem hipu še rešili živino, eno tele že vse opečeno, da so ga morali zaklati. Na pomoč so prihiteli poleg domačih še gasilci iz Maribora, Pobrežja, Sv. Miklavža, Studencev, Sv. Petra in Brezja. Ker je primanjkovalo vode, so po-žarne brambe z ročnimi brizgalnicami gasile iz vod-njakov, z motorakami pa so napeljali vodo v daljavo 700 m iz Drave. Tri motorke so med Dravo in po-goriščem poganjale vodo po ceveh do mesta po-žara in na ta način so dobili gasilci dovolj vode, da so lahko obranili sosednje objekte. Gašenje je trajalo do 1 po polnoči, ko je bila vsa nevarnost odстранjena. Škoda na zgorelih posloppih in inven-tarju se ceni na 200.000 Din, je pa krita z zava-rovalnino.

— Dajnkove barake so bile v nevarnosti. V četrtke zvečer so bile proslule Dajnkove barake v vagonarsko kolonijo vred v resni nevarnosti ter je skoraj slučaj, da ni šla ta sramota mariborskega mesta v zrak. Leopoldina Hericeva, ki stanuje v baraki, je prinesla proti večeru svojemu sosedu Alfredu Koljencu za dinar petroleja. Najbrže pa se je prodajalec zmotil ter ji dal mesto petroleja ben-cin, kajti ko je nalival tekočino v svetilko, se je nenadoma vnela steklenica. Koljenc je zagnal go-rečo steklenico po tleh, pa je že začela goreti po-stelja. Vendar se je posrečilo ogenj še pogasiti. Pri tem sta dobila dva Koljenceva otroka opekline po telesu ter so morali 6 letno Ljudmilo odpraviti v bolnišnico.

— Žrtev morilca pokopana. V četrtke popold-ne se je vršil na farnem pokopališču v Kamnici pogreb mladega Branka Pušaverja, ki je padel kot žrtev morilškega pohlepa ter ga je na sverinski način pobil njegov tovariš Bruno Govedič. Dasi ni bil čas pogreba razglašen, se je vendar znašlo na pokopališču v Kamnici ogromno ljudi iz mesta in okolice.

— Od doma, ker je bil karan. Zaradi slabega učenja je pokaral oče 16letnega učenca meščan-sek šole Ivana Mlača. Fanta je to tako ujezilo, da je pobe-gnil od doma že 10. t. m. ter se še do danes ni vrnil. Fant je visoke, močne postave, črnih las, temne polti, oblečen v rjavo črtasto obleko in smučarsko čepico.

— Pleskanje države na cestah. Dne 19. t. m. bo na tehničnem razdelku okrajnega glavarstva II. licitacija za oddajo pleskanja na državnih ces-tah št. 2 in 28. Izklicna vrednost je določena na 40.000 Din.

Ptuj

— V okolici Ptuja zopet dva požara. Dne 11. t. m. okrog 3 zjutraj, ko je bilo prebivalstvo v glo-bokem spanju, je izbruhnil požar v Spodnjih Ja-blanah pri posestniku in gostilničarju Jakobu Be-raniču. Požar je vpepelil gospodarsko poslopje do tal z vsemi poljskimi pridelki vred. Vaščani so požar omejili in ogenj pogasili. Škoda znaša okrog 10.000 dinarjev. — Drugi požar je bil v Apačah, občina Sv. Lovrenc na Drav. polju, pri posestniku Katarini Vuk, kateri je zgorel skedenj in zraven stoječa stiskalnica. Tudi tu so domači s pomočjo vaščanov požar omejili in ogenj pogasili. Škoda je precejšnja na Din 15.000.

— Iz policijske torbe. Ptujaska policija je napravila v četrtke, 12. t. m., svojo običajno racijo za pote-puhi in delamrznosti. Aretila je dve mladi ženski in štiri moške, ki niso bili v stanu dokazati, s čim se preživljajo. Na stražnici so jim izprašali vest in pobrskali po svojih spsih. Pri tem so ugotovili, da zasleduje enega od aretirancev, in sicer 20 let-nega brezposelnega kleparškega pomočnika Franca R., pristojnega v Krog. okraj Murska Sobota, orož-niška postaja Sv. Jurij ob Ščavnici, ker je v noči na 27. oktobra t. l. ukradel kravo posestnika Terzijelj Rautar v Okoslavcih. Na podlagi te tiralice je po-liscija izročila Franca R. okrajnemu sodišču v Ptuj-u. Vse ostale pa je odpravila po odgovnu v njihove domovinske občine.

Naše železnice v letu 1935

(Uradna publikacija glavnega ravateljstva.)

Glavno ravateljstvo jugoslovanskih državnih železnic je te dni izdalo svojo vsakoletno običajno uradno statistiko naših železnic in to prva knjiga s primerjalnimi podatki za leto 1934 in posebnimi zvezki najvažnejših podatkov o stanju in delovanju naših železnic v zadnjih desetih letih. — Prva knjiga vsebuje poslovno poročilo uprave o organizaciji, osebju, progah, strojni službi, eksploataciji, ekonomski službi in finan- cih. Nadalje so v štirih poglavjih obravnavane razne specialne vrste služb in podani zanimivi podatki o gibanju naših železnic v zadnjem letu. Iz te statistike povzamemo samo glavne zani- miivosti, kajti knjiga je tako obširna, da bi ji bil potreben dolg komentar.

ORGANIZACIJA

V lanskem letu ni bilo večjih prenosov železniškega zakonodavstva. V glavnem so izšli: Pravniki o zakupu železniških restavracij, spre- memba in spopolnitev pravilnika o delavcih državnih prometnih ustanov in novi pravilnik o voznih olajšavah.

OSOBJE

Celokupno število osebja je lani znašalo 70.400 osebja 1934 71.822 in leta 1935 76.058). Na 1 km proge je prišlo 7.53 osebja (leta 1934 7.68, leta 1935 8.15), na 100.000 voznih km 149.4 (leta 1934 153.3, leta 1935 158.4). To je: zasedenost naših prog po osebju ni tedaj prevelika, saj zna- šajo te številke (prva številka kaže število osebja na 1 km proge, druga na 100.000 voznih kilometrov): v Nemčiji 11.71 — 94, v Franciji 8.52 — 112, na Poljskem 8.36 — 159, na Čehoslovaškem 9.89 — 110, v Bolgariji 5.31 — 147, v Grčiji 4.11 — 179, v Italiji 8.03 — 87, v Avstriji 9.80 — 116, na Madžarskem 6.72 — 133, v Romuniji 7.39 — 156.

V osrednji službi je bilo lani osebja: 3600 (5.4%), na progah 21.096 (29.97%), v strojni službi 4760 (6.76%), v delavnicah in kurilnicah 11.223 (15.94%), na postajah 14.185 (20.15%), v vlako- spremni službi 5.399 (7.67%), v delavnicah 8.801 (12.50%) in v raznih drugih službah 1.136 (1.61%). Glavno ravateljstvo je zaposlovalo 1615 ljudi, pokrajinska ravateljstva (5) pa 2.179 ljudi. — Osebo se je delilo v: uradnike (8.298 ali 11.79%), v pripravnike (1.776 ali 2.52%), v pogodbeno uradnike (41 ali 0.06%), v poduradnike (18.768 ali 26.66%), v služe (2.462 ali 3.5%), v dnevničarje (4.567 ali 6.49%), v kvalificirane delavce (11.447 ali 16.26%) in v nekvalificirane delavce (23.041 ali 32.72%).

PROGE

V teku lanskega leta sta bili izvršeni nasled- ni projekti: Pazarić—Tarčin (6.744 km) in Belgrad —Pančevo (21.275 km). Celokupna dolžina že- lezniške mreže je znašala koncem leta 1934 9.350.53 km.

NOVE ZGRADBE

Ravnateljstvo Ljubljana: Zgrajen je bil pri- zidek restavracije na Raketu in streha na verandi postaje Ljubljana. Dalje so izdelani posebni služ- beni prostori na postaji Maribor gl. kol., poprav- ljen je poseben izhod — za slučaj neizgode — v Celju, zamenjana stropna konstrukcija »Central- ne ambulante« v Ljubljani, popravljene in preči- ščene prostori v prostorih ravateljstva in končno so bila izvršena popravila na postaji v Zidanem mostu, Ptuj ter v Hrasniku.

Ravnateljstvo Zagreb: Zgrajeno je novo sek- cijsko skladišče v Zagrebu, poslopje za novo električno centralo na postaji Gračac za obskr- bovanje postajnih objektov z električno strujo in končno je obnovljena streha in strešna konstruk- cija na postaji Koprivnica.

Ravnateljstvo Subotica: V Novem Sadu je izvršen popravek fasade na postajnem poslopju in celotno popravilo istega, kakor tudi obzidano skladišče. Dalje so izvršeni razni popravili v ku- rilnicah, vodovodnih postajah, garažah in drezi- nah. Zgrajena so uradniška stanovanja in preno- čišča ter prostori za počitek osebja, popravki peronov, novih in starih napajalnikov in vodo- vodov.

Ravnateljstvo Sarajevo: Zgrajena je želez- niška šola in poslopje za pregled vagonov in za čistilne v Čačku. Izvršene so številne adaptacije na postajah, železniških ambulantah, kurilnicah, zgrajena so skladišča, vodovodi, kopališča in mnoga manjša dela, kakor n. pr. akumulatorske postaje, ročna skladišča za »progovne obhodnike in tako dalje.

Ravnateljstvo Belgrad: Zgrajena je nova po- stajna zgradba v Ugljeniku. Postavljena je nova električna centrala na postaji Stalač. Obzidana je garažna postaja v Košutnjaku obenem z dvor- no garažo in razširna postaja v Lapovem.

VOZOVNI PARK

Izmenjava inventarskega stanja strojev je nastala zaradi obnavljanja in kasiranja. Povpreč- na starost strojnega parka zaradi nezadosnega

obnavljanja je večja od normale, ki bi morala v naših razmerah trajati okoli 15 let. Povečanje števila popravljenih strojev v kurilniških delav- nicah je bilo mogoče samo zaradi koncentracije težjih popravil v glavnih delavnicah, medtem ko so se manjša popravila prepuščala vedno ku- rilniškim delavnicam. V lanskem letu se niso mogle izvršiti nabave onih vrst vagonov, ki so bili nuno potrebna v prometu. Zaradi tega so se vagoni za blagovni promet popravljali in spopolnjevali, da bi se štedilo pri nabavah. Prav tako so se vršile lani predelave potniških vagonov iz ene vrste v drugo vrsto vagonov itd.

DELAVNICE

Zaradi finančnih težav je odpadel lani večji del kredita za gradbo novih upravnih poslopj, zaradi česar se je uprava omejevala zgolj na vzdrževanje obstoječih zgradb. No, kljub finanč- nim težavam pa so bili zgrajeni lani naslednji novi objekti: v Nišu zgradba za popravilne cevi itd.; v Zagrebu zgradba za popravila in iz- delavo orodja in šolski prostori za železniško obrtno šolo; v Mariboru zgradba za impregnir- anje lesa in zgradba za ulivanje ležišč; v Petrov- gradu stranski zidovi pri nadstrešnici lope za vagono in železni krov, s čimer je ta lopa uspo- sobljena za lakiranje; v Sarajevu nova betonska ograja in novi železobetonski rezervoar za vodo zaradi zavarovanja proti požaru.

Poštna hranilnica v oktobru

Podali smo že skupne podatke o poslovanju Poštne hranilnice v oktobru, te pa sedaj še izpo- polnjujemo z naslednjimi. Število računov je v Bel- gradu naraslo za 45 na 7.045, v Zagrebu za 13 na 7.720, v Ljubljani za 1 na 6.762, v Sarajevu za 2 na 3.208 in v Skoplju za 1 na 1.376, skupno v vsej državi za 62 na 26.111.

Stanje vlog po podružnicah kaže naslednja tabela v milij. Din:

	21. avg.	30. sept.	31. okt.
Belgrad	501.5	535.4	584.2
Zagreb	281.5	285.1	303.5
Ljubljana	177.9	161.8	171.5
Sarajevo	99.6	104.1	124.5
Skoplje	44.4	46.5	60.3
vsa država	1.104.8	1.133.0	1.244.1

Sadjarška razstava in sejem v Mariboru

Maribor, 13. novembra.

Dne 18. oktobra je bila v Celju plenarna seja vodstva Sadjarškega društva za Slovenijo ter se je na njej razpravljalo o sadni razstavi in sadnem sejmu v letu 1937. V smislu sklepa glavnega od- bora se bo priredila v slučaju ugodne sadne le- tine velika banovinska razstava sadja, združena s sadnim sejmom v jeseni 1. 1937 v Mariboru. V pripravljani odbor so bili izvoljeni: predsednik Sadjarškega društva, višji sadjarski nadzornik Martin Humek, I. podpredsednik ravnatelj ban. sad. in vin. šole Josip Priol, II. podpredsednik strok. učitelj za sadjarstvo na kmet. šoli v Sent Jurju Franjo Vardjan, tajnik Sadjarškega društva Anton. Škulj, blagajnik Josip Verbič, in nadalje člani glavnega odbora: referent za sadjarstvo pri ban. upravi Ivan Flego, urednik »Kmetovalca« Franjo Kafol, predsednik drevesničarskega odse- ka posestnik Miha Kovačič od Sv. Petra pri Mari- boru, okrajni šolski nadzornik Peter Močnik v Mariboru, predsednik Sadjar. podružnice Ludovik Sagadin iz Ptuja in banski svetnik Ivan Šerbenik iz Srečine. Sodelovalce bodo pri razstavi in sejmu vse podružnice Sadjarškega društva ter bo pri- reditev velika manifestacija zavednosti in napre- dnosti naših sadjarjev.

Stanje naših kliringov

Po obvestilu Narodne banke je v dobi od 5. do 12. novembra naš kliring saldo v prometu z Nemčijo ostal neizpremenjen na 16.4 milij. mark. Zadnja izplačana aviza po kronološkem redu ima še vedno št. 10.229 z dne 31. julija 1935 in ne pride kronološki red nikamor naprej še več tednov.

V italijanskem kliringu se je saldo zmanjšal ta teden od 49.6 na 49.2 milij. lir.

Bolgarski kliring izkazuje zmanjšanje salda od 733.000 na 672.000 Din, turški kliring pa izka- zuje povečanje od 664.000 na 776.000 frankov.

Borza

Dne 13. novembra 1936.

Denar

Angleški funt je bil danes nekoliko slabši. Beležil je v Ljubljani 241.50 blago, v Zagrebu 239.70—241.30, v Belgradu 240.22—241.82.

TOGAL

zdravi revmatizem

to izjavlja tudi zgoraj naslikanih pet naših poznanih ljudi po uporabi Togal tablet. Med drugim nam pišejo:

»Uporabljal sem Togal tablete. Rezultat je stvarno presenetljiv. Bolehal sem na revmatizmu in nisem mogel ne hoditi ne pokleniti. Po uporabi nekaj skatlic Togala so bolečine popolnoma prenehale.»

Togal tablete ugodno vplivajo na cirkulacijo krvi in preprečujejo sedenja mokraste kisline. Nad 6000 zdravnikov priporoča v službeno potrjenih ocenah uporabo Togala proti revmatizmu, protinu, išiasu, hripi in prehladu. Togal tablete so nesškodljive za želodec in ostale organe, če se pravilno jemljejo. Vprašajte Vašega zdravnika. Togal tablete se dobe v vseh lekarnah.

(Og. registr. S. br. 14.580 od 19. 8. 1932.)

Naznanila

Liubljana

1. Čehoslovenski Obeč v Ljubljani bo priredila jutri ob 16 v Narodnem domu otvoritveno predstavo lutkovnega gledališča, v sezoni 1936-37. Na sporedu veselja- igrice »Kralj Lavra«. Velikno vse prijetelje, da si ogleda- dajo to veličavno igrice, privrženo po letniomski pesnitvi Karla Havliška Borovského.

1. Spored violinskega koncerta francoskega violi- nista Roberta Soetena, ki bo v torek, dne 17. t. m. ob 20 v mali Filharmonični dvorani. Najprvo zaigra umet- nik sonato Le tombeau, ki jo je napisal francoski kla- sik in znameniti violinski virtuoz Leclair, ki je živel v dobi 1697 do 1764. Zatem sledi Chaussonova pesem in Debussyjeva sonata, po odmoru pa mo delo Saint- Saensova ter dve najbolj znani deli Ravelovi. Na kla- virju spremlja umetnik prof. Pavel Sivie. Robert Soeten je umetnik po boji volji, ki igra z izredno umetniško dovršeno, poselno občudovanju pri njem njegovo lokovno spretnost. Vstopnice za koncert od 30 Din navzdol so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

1. Primorski akademiki in starešine. Za danes zvečer napovedani skupni sestanek odpade radi ne- predvidenih zaprek. Dan sestanka se bo naznanil z ne- vizni vabil. — Predsednik.

1. Kino Kodeljevo igra danes in jutri »Heleno« z Lino Ulrich in »Poročilo« je svojega šefa z Claudio- Colbert.

1. Kino Viš predvaja danes film »Dolarski princ«. Opozorjamo, da se prične predstava nocoj že ob 8.

1. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Ra- dijova cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 13 in mr. Komolar, Vič.

Drugi kraji

Člani SPD podružnice v Trzinu volijo na izrednem običnem zboru v soboto, dne 28. novembra 1936 ob pol 20 novega načelnika, namesto odstopivšega g. Dr. Elberta.

Naše dijaštvo

Pavski vaja za akademsko službo boja v nedejo ob 11 pri oo. frančkanih bo drevi ob trideset na 6 do 7 (z akademsko četrtjo). Vabljeni vsi pevci in pevke, ki žele sodelovati pri tem petju.

Mariborsko gledališče

Sobota, 14. novembra ob 20: Ukročena trmoglavka. Nedeja, 15. novembra ob 15: Ciganek prima. — Ob 20: Prva lepja. Gostuje Milan Strbinšek v »pro- slavo 25 letnice svojega odrskega delovanja».

Radio

Programi Radio Ljubljana

Točen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Sobota, 14. novembra: 12.00 Plošča za ploščo, pi- sana zmes pesmi veselih in godbe za ploščo — 12.45 Vre- me, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Plo- šča za ploščo, pisana zmes pesmi veselih in godbe za ploščo — 14.00 Vreme — 18.00 Za delopis! 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, ob- vestila — 19.30 Nac. ura: Kako je Turčija po Omer paši Latas uveljavila reforme v Bosni (Ahmed Murad- govč iz Zagreba) 19.50 Pregled sporeda — 20.00 O za- namji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Martino- vanje — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Ope- relna glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

Točen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Sobota, 14. novembra: Belgrad: 19.15 Srbski večer 21.10 Kavarinska godba — 22.00 Plesne plošče — Za- greb: 20.00 Violina 21.00 Laska glasba — 21.30 Tambo- rino — 22.10 Harmonika — Budimpešta: 19.30 Igra — 22.00 Ciganška glasba 22.45 Operni orkester — 23.00 Violončelo — 23.50 Plesna glasba — Nemške postaje imajo ob 20.10 različne zabavne programe — Ber- lin: 19.50 Zbor — 21.15 Kvarlet — 21.00 Svirarska ura — 22.15 Simfonični koncert — Bukarešta: 20.10 Plesna glasba — 21.45 Orkestralni koncert.

Kulturni obzornik

Ocenjevalcem

Slovenskega pravopisa

Dr. A. Breznik

Po Glonarju (str. 20) je glavni del tega pro- blema označen v vsprasanjem, ali naj pišemo so- cialist ali socijalist. Da sva se midva odločila za pisavo brez j, o tem ni bilo treba niti razmišljati. Ta pisava je po Pleteršnikovem slovarju, po Lev- čevem in Breznikovem Pravopisu tako splošno utrjena, da ne le redki oni, ki pišejo drugače. V tujkah, ki jih čutimo kot take, pišemo brez j; v besedah, ki se čutijo kot ljudske, pišemo j. Kje pa je meja, je dostikrat težko določiti; zato pa je potreben nekdo, ki to odreja in to je oni, ki se- stavlja Pravopis. Po enakem načelu pišejo Poljaki (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda v slovenskimi ne more odločevati ozir na druge Slovane, temveč le splošna raba. In ta je tako močna, da je ne bo utajil dr. Glonar, ki pravi glede te: »Ko se je SP (= Slov. pravopis) odločil za socijalista, se ni mogel sklicevati ne na znanstvene razloge, ne na tradicijo. Da je pri tem zmagoval »načelo slovenske tradicije«, lahko zapiše samo kako preprosta slovenska duša, ki misli, da se je tradicija slovenskega pisanja začela šele te- daj, ko je ona sama prišla za pero. V resnici pa so se oblike kakor Dijomed, biblioteka, socijalen (samo da udomačene besede pišejo čisto fonetično: miljon, misjonar) in do zadnjega so pisali tako tudi Hrvatje, Čehi pa pišejo v obeh primerih brez j. Toda

Izza kulis stare carske diplomacije

Carski diplomat

Spomini na ruskega grofa Aleksandra Benckendorfa

V nemški reviji »Berliner Monatshefte« je napisal v. Kistorovec tele spominke na čase nekdanje carske diplomacije, govoreč o nekdanjem carskem diplomatu grofu Aleksandru Benckendorfu:

V zunanjem ministrstvu je bil mladi grof Benckendorf dodeljen v »najsvetejši«, to se pravi v osebno pisarno zunanjega ministra. Uradniki tega privilegiranega oddelka, v katerem so se obravnavala vsa vprašanja evropske zunanje politike, so bili vzeti izključno samo iz rodovin ruskega visokega plemstva, v katerem je bilo nemškega baltskega plemstva zlasti močno zastopano. Sprejem v to pisarno je bil poseben dogodek. Vsak je bil sprejet le na podlagi tajnega glasovanja samih uradnikov te pisarne. Proti komur je bil v tajnem glasovanju oddan le en glas, ni bil sprejet. Izidu tega glasovanja so se molče klanjali celo ministri in tudi najvišje osebnosti. Ti plemiški sinovi v ruski diplomaciji niso trpeli nobenega pritiska od kogarkoli.

Nekoč je hotela carica spraviti v to pisarno nekega plemiča, ki ji je bil posebno priporočen. Ko pa je tajno glasovanje mladih plemiških uradnikov te pisarne bilo zoper, je tudi carica morala umolkovati ter ni več silila. Predprave teh plemičašev so bile tako velike, da je moral sam zunanji minister, če slučajno nikdar ni služil v tej pisarni, prositi svoje uradnike za dovoljenje, ako je hotel piti svoj čaj v kazini te pisarne. Poslaniki tujih držav, ki so pred vojsko vsi izhajali iz visokega plemstva, so morali uradnike te pisarne nagovarjati z besedami: »Ljubi moj prijatelj! med tem, ko so druge diplomatske uradnike ruskega zunanjega ministrstva ogovarjali z besedami: »Gospod kolega!«

Kakor pa je ta pisarna na eni strani uživala velike predprave, tako tudi uradne ure za njo niso veljale. Včasih, kadar so bile na vidiku kake politične krize, je v teh prostorih po cele noči gorela luč, ker so uradniki noč in dan bili na delu ter razvozljavali šifrirane brzojavke, katere so prihajale. Službo ponoči je imel vedno službojuči tajnik. Kadar je bilo veliko dela, so svojemu tovarišu prostovoljno pomagali drugi. Nekoč pa je bil mladi grof Benckendorf službojuči tajnik. Zvečerilo se je, mladi grofič pa ni imel nobenega dela. Začelo ga je mučiti dolgočasje. Sklenil je za tisti večer obesiti službo na klin. Zaprl je svojo pisarno, vzal ključ seboj in je odšel na zabavo v družbo cigánov, kjer se ni dolgočasil. Toda ponoči je prišla šifrirana brzojavka. Toda pisarna je bila zaključena. O službojučem tajniku ni bilo ne duha ne sluha. Takoj je bilo vse na nogah. Po vsem Petrogradu so razposlali svoje kurirje iskat pogrešanega tajnika, ki ima shranjene ključe. Nazadnje so ga nekje iztaknili in pripeljali v pisarno. Vsakdo drugi na njegovem mestu bi bil pri pričrtil iz službe, Aleksander Konstantinovič grof Benckendorf pa je brez škode izšel iz te neprijetne zadeve.

Tako popisuje zgoraj omenjeni pisec grofa Benckendorfa in rusko carsko diplomacijo pred vojsko. Mi pa k sliki grofa Benckendorfa dodajemo še dva spominčka:

Leta 1904 je prišel grof Benckendorf kot ruski poslanik na angleški dvor. Razmerje med Rusijo in Anglijo takrat ni bilo najbolje. Toda grofa Benckendorfa ni plašilo, da ni mogel s tedanjim angleškim kraljem Edvardom VII. priti v stik. Skrival je poizvedoval, kakaj se Edvard VII., najbolj zanima. In je izvedel, da kralja najbolj zanimajo konji. Takoj se je začel še sam zanimati za konje. Ko so se bližale velike konjske dirke, katerih se je navadno udeležil tudi sam kralj z vsem dvorom in z vsemi diplomatskimi zastopniki, je začel ruski poslanik študirati rodovnike vseh konj, ki naj bi bili nastopili pri prihodnjih dirkah. Kmalu je znal na pamet ne le imena vseh konj, ki bodo nastopili, ampak tudi imena vseh prednikov teh konj-dirkačev. Ko je prišel dan dirk, je Benckendorf stal blizu kralja. Kadarkoli je pridiral kak konj in se je kralj pozanimal, kakšen konj bi to bil, vsakokrat mu je znal dati pojasnilo ruski poslanik grof Benckendorf. Nazadnje je ta stvar kralju Edvardu res tako imponirala, da je vzel grofa Benckendorfa na stran ter se z njim začel pogovarjati o konjih. To pa je bil v tistih časih velikanski politični dogodek, ker so diplomati iz

tega kraljevega obnašanja sklepali, da je kralj Edvard začel drugačno zunanjo politiko z Rusijo. To je bilo leta 1904, toda 3 leta kasneje je iz tega res nastala angleško-ruska zveza, katere je šla v svetovno vojno skupaj, iz katere pa se carska Rusija ni več rešila.

Drugi spomin na grofa Benckendorfa pa imamo mi Slovenci. On je bil tisti zastopnik carske

slovanke Rusije zaščitnice vseh Slovanov, kakor smo tedaj mislili, ki je leta 1915 v Londonu podpisal tisti znameniti londonski pakt. Pa ne smemo pozabiti, da je grof Benckendorf bil sicer Rus, ni pa bil Slovan, ker je izhajal iz starodavnega nemškega baltskega plemstva, kakor toliko drugih diplomatov nekdanje carske Rusije.

Iz sovjetskega časopisja

Dovtip naj omili resnico

Kakšno stanje je na sovjetskih železnicah in kako se delavcem godi

V sovjetski Rusiji vladajo res neznosne razmere, katere bi boljševiki radi prikrili z dovtipi v svojem časopisju. Osrednje glasilo komunistične stranke moskovska »Pravda« večkrat prinaša satire v sliki in besedi na ondote razmere. Ta satira pa je tako ostra, da na nepoučenega človeka učinkuje ravno narobe, to se pravi, da ji potem nič ne verjame ter vse skupaj ima za dobro šalo. Rus V. Andrejev pa je sedaj izdal, seveda v inozemstvu, 280 strani debelo knjigo, v kateri je zbral najznačilnejše sovjetske dovtype ter dokazal, da se res tičejo nevzdržnih razmer. Svoje gradivo je pisatelj zbral iz let 1932 do 1935. Na podlagi izjav uglednih sovjetskih oseb, uradnih obvestil in strankinih sklepov je presodil sovjetski dovtip ter ga razkrinkal.

Konj namesto stroja vleče vlak.

Gorenja karikatura je povzeta po moskovski uradni »Pravdi« z dne 23. septembra 1933. Bičati hoče železniške razmere v Rusiji, obenem pa s takimi slikami dokazati, da stvar vendar le ni tako huda. Zato v zvezi s to karikaturjo navaja Andrejev besede Stalinovega tasta Kaganoviča, ki vodi ves rusko-sovjetski promet. Ta je v »Pravdi« od 20. in 21. marca leta 1935 tako povedal o razmerah na ruskih železnicah: »Leta 1934 smo imeli 62.000 železniških nesreč in nezgod, 7000 lokomotiv je bilo poškodovanih, 4500 vagonov je bilo razbitih, 60.000 vagonov je bilo poškodovanih, stotine železničarjev in popotnikov je bilo ubitih. Železnice so leta 1934 dobile sicer 19.000 novih vagonov, zato pa je bilo 64.000 vagonov na novo nerabnih. Jasno je zatorej, kakšna kuga so nezgode

za naše železnice... Državni pravdniki tožijo, sodišča obsojajo, število železniških nesreč pa raste. Skoraj polovica strojevodij je bila že predkaznovana. Toda to moremo prav tako malo preprečiti kakor pa nesreče same.

»Pravda« večkrat poroča, da so železniški pragi mnogokje gnili, da kretnice ne delujejo, da vijaki popuščajo, kar vse povzroča nesreče in človeške žrtve. Zgoraj naj priobčena slika, kako konj premika vagon na postaji »Solncev« z dovtipom te razmere le olepša, jih pa v resnici potrjuje.

Delavska pisma rešatajo.

Do leta 1933 so v sovjetskih listih izhajale posebne rubrike pod naslovom »Rabkor«, kar je pomenilo »dopisovanje delavcev«. Ti kottički delavskih dopisnikov so poročali navadno o razmerah v tej ali oni stroki, katere bi bilo treba spremeniti in izboljšati. Čeprav je od tistih delavskih dopisov le malo zagledalo beli dan, vendar se je že iz njih

dalo posneti, kakšne razmere so v delavskih krogih. Zato je zadnja leta sovjetska oblast ukrenila, da so taki dopisi docela izostali. Ta karikatura,

London je prevelik

Angleška vlada je postavila posebnega komisarja, kateri naj bi preštudiral razmere v najbolj revnih pokrajinah Anglije in Škotske. Ta komisar je bil Malcolm Steward, ki je pred kratkim odstopil. Preden pa je zapustil svoje mesto, je izdal svoje poročilo, kako naj bi vlada pomagala tistim revnim krajem, ki sedaj na Angleškem trpe veliko pomnkanje. Njegova izvajanja so zanimiva ter so na Angleškem vzbudila veliko pozornost.

Steward misli, da je treba vsekakor nekaj ukreniti, da bi se industrija v Londonu ne mogla več tako razširjati kakor se je doslej. Pač pa bo treba industrijo porazdeliti po drugih krajih, zlasti po tistih, ki so doslej najbolj zanemarjeni ter najbolj revni. Le tako bi bilo mogoče pomagati revnim krajem ter obenem preprečiti, da bi London še naprej rastel, kar je gotovo nezdravo. Tudi z

Pozabljeno premoženje

Družina Viktorja Humberta v kraju Hutten v Alzaciji je imela v kašči spravljeno železno skrinjo, za katero pa se nihče ni brigal. Pred kratkim pa je vse skupaj kupil nekdo drugi. Tega kupca pa je zanimalo, kaj bi utegnulo biti v železni skrinji. Poklical je ključavničarja, kateri je odprl s 4 umetnimi ključavnicami zaklenjeno skrinjo. V njej so našli skriven predal, v predalu pa tole premoženje: 40 bankovcev po tisoč nemških mark iz leta 1910, vrednostnih papirjev za 40.000 mark, mnogo zlatega in srebrnega denarja, poleg tega vrečico z denarjem in srebrnim priborom, srebrno ovratno verižico, zlat daljnogled itd. Pred vojno je bilo vse to vredno veliko premoženje. Danes pa je seveda vredno mnogo manj, ker so papirnat bankovci iz leta 1910 brez vrednosti. Vendar pa se bo tudi iz drugih stvari dala izkupati lepa vsota denarja. — Sodijo, da je te stvari tamkaj skril kak član rodovine Humbertov, misleč, da bo tamkaj najbolj varno. Ker pa je najbrž kmalu potem umrl, je premoženje ostalo tam, dokler ga ni odkrila radovednost novega lastnika.

Rešeni nemški mornar v bolnišnici angleškega parnika »Westerland«, kjer ga je pravkar obiskal kapitan angleškega parnika.

katero je priobčila »Pravda« 5. majnika 1936, nakazuje, kako rdeči oblastniki »rešajo« delavska pisma, katere so bila namenjena javnosti. Taka pisma so bila pač obsojena v molčeči papirni koš.

V naslednjem prinašamo dobesedni prevod članka, ki je izšel v »Pravdi« 11. oktobra 1932 pod naslovom »Zgodba pisem«. V tem pismu je dovolj pojasnjeno, kako sovjetski mogotci postopajo z delavci, kadar pridejo delavski interesi navzkriž z njihovimi. »Pravda« je takole pisala:

»Sredi mesta Ivanovo, v ulici Arzenjeva, so leta 1930 zgradili hišo z 78 stanovanji (z vsemi udobnostmi, elektriko, vodovodom, kanalizacijo in centralno kurjavo). Po sklepu mestnega sovjeta so to hišo že leta 1930 nakazali za stanovanja tekstilnim delavcem. Vsega skupaj se je naselilo v tej hiši 119 družin, ki so štele 500 glav. Delavci, ki so se naselili v tej hiši, so šli vneto na delo, da zadostijo svojim dolžnostim (zbiranje denarnih sredstev, oskrbovanje hiše, preskrba kuriva). Toda mestni sovjet je leta 1932 sklenil hišo oddati nameščencem vojaških oblasti. Stanovanjski odsek je dobil naročilo, naj iz vseh 78 stanovanj odstrani delavce. Ker pa je v mestu preveč primanjkovalo stanovanj, so se morali delavci zadovoljiti s stanovanji, katere so jim za silo zmašili zunaj na periferiji mesta. Čeprav ima mestni sovjet na razpolago dovolj denarja, ga ne zna uporabljati. Na Stefanovi cesti leži že tri leta cel kup opeke, katero je že obrastel mah. Tudi apna, strešne opeke in lesa je dovolj. Treba bi bilo le nekaj vztrajnosti in podjetnosti, pa bi bili vojaškim uradnikom zgradili novo hišo.

Zaradi tega pisma so potem pisca, ki je bil inženjer Bobkov, klicali na odgovor. Dne 20. julija je namreč mestni sovjet sklical zborovanje, kjer je predsednik sovjeta takole povedal: »Pri nas imamo nekega inženjerja Bobkova, kateri pisari v »Pravdi«, da je mestna uprava napravila politično napako, ker je iz 78 stanovanj odstranila delavce. Obnašanje tega inženjerja je vredno vsega zaničevanja. Sploh se mu niti ne spodobi ne, da bi se prišteval delavcem. To bi bil lahko tudi meni povedal ali pa opozoril komunistično celico, mesto tega pa je o tem pisaril po »Pravdi«. Zaradi tega je bil potem sprejet sklep, da »se mora inženjer Bobkov kaznovati, ker je brez vednosti strankine organizacije pisaril v »Pravdo«.

vojaškega vidika kopičenje industrije okoli enega samega mesta ni priporočljivo.

Londonski listi so se sedaj začeli pečati s tem poročilom. »Times« pravi, da je London od leta 1901 do leta 1936 narastel za cela dva milijona. Od leta 1921 pa do sedaj je London narastel za en milijon. Od leta 1931 pa do sedaj je narastel za 200.000 duš. V teku zadnjih petih let je število zavarovanih delavcev v Londonu naraslo več kot za en četrt milijona. Vseh delavcev v Londonu pa je 2,5 milijona. Ena petina vsega angleškega prebivalstva prebiva v Londonu. Tukaj je nakopičena tudi ena četrtina vsega davkom podvrženega premoženja Anglije.

Morning Post hvali tak predlog, da bi se nadaljnje širjenje Londona preprečilo. Produkcijo bo treba enakomerno porazdeliti na vso deželo. To bo gospodarsko in vojaško boljše. Podobno pišejo tudi drugi listi, samo da opozicija pri tej priliki napada vlado, češ da je za revne kraje premalo ali nič naredila.

Dobro pretehtan župan

Na južnem Angleškem je mestece, ki se imenuje High Wycombe. V tem mestu niso zadovoljni le s tem, da novega župana, katerega izvolijo, pretehtajo z oddanimi glasovi, ampak ga po izvolitvi res denejo na pravo tehtnico. Kadar je novi župan izvoljen in ustoličen, ga v uradni obleki slovesno peljejo na mestno tehtnico, kjer njegovo težo policija uradno ugotovi. To uradno ugotovljeno težo novega župana uradno zapišejo v mestno kroniko, v kateri bodo pozni rodovi lahko brali, kako težke župane so volili njihovi predniki. — Ta navada je res prav angleška ter gotovo izvira iz starih časov. Starih navad pa se Angliže krčevito drže.

»Ali se pravi po francosko la coeur ali le oœur?«
»Liqueur!«

Edini rešenece potopljene nemške ladje »Isis« se krčevito drži v reševalnem čelnu. Fotografija je bila posneta s krova angleškega parnika, ki je siromaka rešil, tik preden je v čoln skočil angleški mornar, da je nemškega mornarja dvignil na svojo ladjo.

Maroške čete korakajo v zavzeto letališče Getafe.

Knjige za argentinske Slovence

Ko je pred dnevi zastopnik našega lista intervjuval g. Pavla Golja, je bilo v razgovoru najbolj zanimivo mesto, kako argentinski Slovenci spoštujejo slovensko knjigo in kako skrbno varujejo svoje male knjižnice. V Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine, živi kolonija 30.000 Slovencev, po večini rojakov iz Julijske Benečije. Njihovi ožji rojaki jim zaradi umevnih razmer ne morejo poslati knjig, Slovenci pa nima toliko stika z njimi. Argentinski Slovenci ne prosijo od Slovencev ničesar drugega kakor knjig in te prošnje jim ne smemo odreči. Društvo »Branibor« v Ljubljani je prevzelo nalogo, da zvestim rojakom na drugi poloti zemlje preskrbi knjige, deloma iz lastnih sredstev, deloma pa s knjižnimi darovi posameznikov, založb, knjigarn itd. Argentinskim Slovincem bo dobrodošla vsaka knjiga, ki morda za darovalca ne pomeni mnogo, ali pa jo ima v dveh ali več izvodih. Ljubitelji slovenske skupnosti prav lepo prosimo: Darujte knjige za argentinske Slovence.

Ljubljanska drama:

Na ledeni plošči

(Prva predstava 11. novembra 1936.)

Z Wernerjevo »Ledeno ploščo« smo po »Konjeniški patroli« dobili drugo najučinkovitejšo igro letošnjega spreda. To pot gledališče ni igra odmaknjenih dogodkov, v katerih se razkriva posebno človeško trpljenje in njegov smisel, ampak je neposredno prizorišče današnjih dni, naša skupna bolečina in veliko vprašanje: kam gre sedanji rod? Viljem Werner nam prikazuje sodobno meščansko družino, v kateri oče z grozo mora gledati, kako mu sedanji čas odnaša otroke, kakor da niso iz njegovega mesa in krvi — kako vsi tuji in neznani gredo v gotovo pogubo. Z velikim pogumom in iskrenostjo kajpak z zgosteno tipičnostjo, ki kaže močan odreski, skoraj ljudski poudarek, nam pisatelj razkriva rane sodobne družbe, ki je udrila naravno odgovornost in mesto nje vzbudila težnje po zabavi, uživanju, koristi in udobnosti, zlasti pa postavila materialistični gospodarski red, ki žene mladino v brezdelje in obup. Tako se razdor med očeti in sinovi pisatelju spremeni v težko vprašanje: kdo je kriv, starši ali otroci? V neprestanem oddaljevanju obeh nasprotij nam pisatelj kaže, kako miselnost načelnost in pravna doslednost starega profesorja Junka kljub njegovemu svobodnemu in strpnemu razmerju do sveta doživlja udarec za udarcem in kako sam skoraj zaide v skušnjavo in sramoto — kako pa se usoda Junkovih otrok ureja na samih naravno trbih osnovah, kakor posameh stari poštenosti in morali. Najstarejša hči je zdravica, pospešuje brezpogojno omejitve rojstev in se na taki izključno gospodarski osnovi končno poroči, brez čuvstev, ki se imenujejo ljubezen; najstarejši sin kemik, ki je izgubil v veliki tovarni službo »zaradi omejitve obrata« in se zbira v njem obup, da bi začel uničevati svet, dobi končno službo zato, ker je njegova mlajša sestra »prijateljica« glavnega delničarja in kot filmska igralka ljubezenska partija raznih pustolovcev; najmlajšemu sinu pa naklonijo službo knjigovodje v neki pivovarni, v resnici je kot nogometaš reidama za podjetje. Vse je kariera, nemoralne, materialistične spekulacije, kakor s hladno pametjo pravi starejša hči Pavla: »Življenje je naredilo stroje iz nas, standardne izdelke, z eno samo mislijo: kruna. Vsa druga človeška hotenja nas ovirajo. Izkušnjam se rešujemo s tem, da jim ustrežamo. Glad, vojna, pleni. Kakšno vlogo igra v tem vrtincu tisto malo ljubavnega gnoja!« Pa zdaj se, da vprašanje bolj in bolj pada na starejši rod. »Vsi ležimo v jami in gre nam za življenje, za vse. Delo, kruh! In pravico imamo do življenja. Nihče izmed nas ne ve, zakaj je v jami, niti tega ne vemo, ali je to vojna, kdo jo bje in čemu. Nedolžni smo, mi je nismo zakrivil! Te svoje vere v nič mi je samemu žal. Odganjam jo, nočem, da bi mi ostala za bodoče življenje, ko bo spet bolje. Kajti to je grozno! Razkrijam se v sebi, gnijem v notranjosti,« dopoveduje Zdenek očetu, ki si je v njegovih letih že uredil družino, on pa se povsod čuti odveč in ovira v svet. Mladi plovejo na svoji ledeni plošči, ki jo žene morskotok, vedno naprej in se veseli z materjo vred, oče pa obupan kliče: »Kje so ladje, ki bi jih moglo rešiti? Prečudna imena imajo te ladje: Vera v človeka, Vera v smisel življenja, Vera v pravico, Vera v vero. — Vse to jim je bilo vzeto. Vse to jim je bilo ukradeno. S—O—S! S—O—S! Samo ali pridejo ladje pravi čas. Ledena plošča se taja. Samo če pridejo pravi čas... Bog, odpusti jim naše grehe!« S tem je končno pisatelj jasno pokazal na krivca sodobne stiske, na rod, ki je ustvaril tak družabni in moralni red: kljub temu, da je ta rod sam še lahko živel po načelih boljše pravosti, se njegovi otroci vtapljajo v veseplošnem propadu.

Delo je zgrajeno na čustveni prisposodbi in se tudi v zgradbi opira na čustveno močne prizore, toda njegova moč je vse bolj v ostri miselni gibčnosti, ki sega globoko preko zunanje meščanske tipičnosti. Zato je bil tudi uspeh igre nenavadno velik. V režiji gosp. C. Debevca je dobila miselnost osnovna skoraj strastno ritmično in je pravost vžgala občinstvo, izborni tipi igralcev pa so dajali tej razvneti miselnosti uravnotežene, prav resnične in žive like. Profesor Vaclav Junek g. Kralja je odlična stvaritev bodi v očetoški toplosti bodisi v jasni besedni prisposodbi; njegova nekoliko zanesena pokončnost pokaže svoje skrite globine v prav pretresljivem trpljenju. Gospa Šaričeva je prvič stopila v vlogo, za katero se nam zdi zdaj še malo zgodaj, ali morda ne bo nikoli čas zanjo, njena podoba nežne, a do konca slepe matere je tako življenjska tudi v svoji plahi izraznosti, da je dvojno učinkovala. Zdenek g. Jana je v svoji strastnosti globoko učinkovita podoba, ki ima svoje lepe nasprotje v mirni dozo-relosti svoje sestre, zdravnice Pavle, kakor jo do-gnano podaja gđ. Boltarjeva. Nogometaša Jirka je gosp. Sancin opremil s tipičnimi mladostnimi do-misljicami, kakor zna ta zreli igranec vedno, gospa V. Juvanova pa je z učinkovito naivnostjo izobliko-vala filmsko igralko Hančo in v nji rasla od stop-nje do stopnje. Med posameznimi družabnimi tipi, ki nastopajo v drugem in tretjem dejanju, se blesti zopet najboljši, kakor vliči lik Potokarjevega nogo-metaša Frante, čeprav bi bilo kot izredno zanimivo in bogato stvaritev še posebej treba poudariti Skri-binskovega filmskega režiserja Franka Pavelko. Doktor Vlad. Ripa g. Gregorina je poln drobnih pa-enotnih značilnosti, ki kažejo vztrajni igralčev študij, dočim je ministrov osebnih tajnik g. Jermata brez dvoma zaradi premočnega idejnega poudarka ušel v preoster, skoraj odbijajoč učinek. Z zado-ščenjem ugotavljamo popoln uspeh.

Dialektično jasna in v posameznih podobah plastična igra budi vse polno vprašanj. Prav zaradi tega, ker je njena problematika tako tipična in njena duhovna linija tako ravna, je delo vzpodbud-no in močno pozitivno. Spodbudno je za naše javne delavce, vzgojitelje in voditelje, ker je njim prav tako blizu kakor mlademu rodu. Morda bi ga potem laže razumeli. Zato ima ta uprizoritev tudi svoj družabni pomen, morda celo večjega kakor gledališkega.

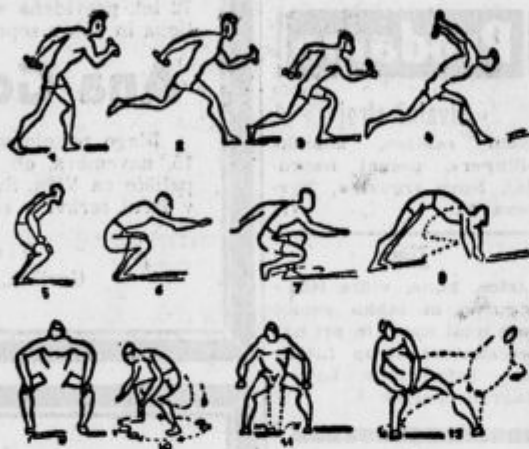
Sport

Smučarji, pripravite se!

Zima že trka na vrata in naši gorski velikani so že mesece dni pobeljeni s snežno odejo. Sneg je segel že precej daleč v doline tako, da že vidimo najvnetejše smučarje, kako se podajajo na prvo smuko. Vendar za smučarske mase — kakor izgleda — smučanje še ni tako blizu, in dovolj bodo imele časa, da se za smučanje pripravijo, da malo utrdijo svoje telo, zlasti nožno muskulaturo, ki se je pri marsikaterem tekom poletja precej pomehkužila. Za napor pri smučanju se moramo temeljito pripraviti, kajti ta športna panoga, ki je sicer najlepša in najbolj zdrava, spada žal med najtežje športne panoge. Menda ne bo v nobenem športu toliko polomljenih udov kakor ravno pri smučanju, in še kako drugo bolezen si lahko nakopljamo, ako nismo dovolj previdni.

Kako se izogniti začetnim težkočam, kako se obvarovati nezgod. Nesreča nikoli ne počiva in zato jo izkupi celo najbolj izvežban smučar, najbolj terenski vozač. A vendar je mogoče omejiti nesreče na minimum, ako smo svoje telo dovoljno pripravili za ta šport, ako smo na terenu previdni. Velikanska, da neprecenljiva škoda bi bila v vsakem pogledu, ako bi smučarski šport začeli opuščati zaradi nezgod, ki se v resnici od leta do leta množijo. Zato moramo gledati, da odpravimo nesreče, v čemur pa ne zadostuje samo previdnost, ampak moramo imeti telo — kakor sem že omenil — zato dovolj izvežbano.

In s čim pripravljamo svoje telo za umetnost na beli odeji? Z gimnastiko, z gimnastičnimi vajami in drugo primerno telovadbo v telovadnici. To smo že ponovno poudarjali in ga menda ni več smučarja med nami, ki bi mu to ne bilo znano. Ker pa človek rad pozabi na veliko potrebo specialne smučarske predpriprave, ker je človek včasih tudi malo »lenc« in se spomni po navadi šele tedaj, ko je treba dilce opasati; zato sem mnenja, da je dolžnost naša in vsakega pravega športnika, da ljubitelje zimskega športa na to večkrat opozorimo, zlasti tedaj, ko se je treba začetno pripravljati. Aktivnim športnikom in telovadcem te vaje niso toliko potrebne, pač pa vsem drugim, ki imajo resen namen baviti se tudi letos s smučanjem, prav posebno pa velja to za začetnike. Preidimo takoj na vaje same:

- I. Drsalna hoja, to je, izvajamo čisto običajno hojo, samo, da drsamo z nogama ploskoma po tleh ter imamo pri tem noge nalahno v kolenskih pokrčenosti. Z rokama močnejše delujemo, kakor pri običajni hoji, pri čemur si pomagamo na ta način, da vzamemo v vsako roko po eno lahko ročko, katere dobimo skoraj v vsaki telovadnici — (slika 1).
2. Tek z drsanjem po tleh. Ta vaja popolnoma sliči prejšnji samo, da jo izvajamo v teku. Tu je delovanje rok še silnejše in telo še bolj naprej nagnjeno — (slika 2).
3. Tek med drsanjem po tleh s še bolj upog-njenimi koleni in s še večjim predklonom; teža telesa počiva pri tem v glavnem na sprednji no-gi — (slika 3).
4. Tek z drsanjem s povečanim delovanjem rok. To napravimo tako, da izvedemo tekalni korak z desno, potem pa še z levo ter prenesemo obe roki naprej in obenem z njima močno za-mahujemo v visoko zaročenje. Po dveh ali treh tekalnih korakih se to zopet ponovi ter začnemo zopet znova. Paziti moramo na dihanje; kadar de-lamo korake naprej, vdihavamo, ko pa se pred-klonimo in gremo z rokama nazaj, pa izdihavamo — (slika 4).

- II. 5. Noge postavljamo na cela stopala ter vzporedno in za širino dveh dlani oddaljeni drugo od druge; izvedemo visok počep (pri temu potisni koleno naprej, križ uleknj, roki visita mrtvo dol) in nihaj nalahno gor in dol — (slika 5).
6. Ista vaja kakor pod 5., samo, da prehajaš z nizkim počepom, iz tega pa zopet v vi-sokega in začneš zopet znova — (slika 6).
7. Izvedemo nizki počep in hodi v tem položaju naprej, pri čemur noge ploskoma podrsajo naprej — (slika 7).
8. Iz nizkega počepa z oporo rok na tleh se odrini močno z rokama nekoliko nazaj ter n-nogi in roki. V tem položaju se zibaj potem pre-j nazaj — (slika 8).

- III. 9. Izvedemo razkoračeno stojno in visok počep, prste nog pa zasuči na notri (pozicija za plug). Kolena potiskamo z rokama na ven in izvajamo obenem nihanje nazgor in navzdol — (slika 9).
10. Iz visokega počepa podrsamo z nogama narazen, da pridemo v plug, prsti nog obrnjeni na notri, nato pa z nogama zopet podrsamo sku-kaj v visok počep — (slika 10).
12. Prenos teže telesa v plužni poziciji. Naj-prej napravimo plužno pozicijo, potem pa prene-simo težo telesa na desno nogo, katere koleno še bolj potisnemo k tlom, nasprotna, v tem primeru leva noga pa mora ostati s celim stopalom na tleh in še vedno so obrnjeni njeni prsti na not. Vajo izvedemo tudi obratno — (slika 12).

u vazduhu...
na ratnom i putničkom avionu

na moru...
na ratnom i putničkom brodu

pod morem...
na podmornici

u polju...
vojni emisije i prijemne stanice

na automobilu...
policijske stanice

u salonu...
za otmerno društvo

Radio

NAJVEĆE EVROPSKE EMISIJE STANICE

... povsod Standard ... samo Standard

Okoli 5.000 emisijskih radio postaj širom celega sveta, z energijo skupno 3,5 milijonov kilovatov so izdelale tovarne STANDARD koncerna

Angleži, znani strogi kritiki, izkazali so nam največje zaupanje. Ponos Angleške, največji in najhitrejši parnik sveta — imejitelj modrega traku — QUEEN MARY — ima: emisijsko radio postajo STANDARD, vse radio sprejemne aparate STANDARD, vse emisijske in prejemne radio cevi STANDARD, celokupen telefonski in signalni material STANDARD. Ali Vam je potrebna večja garancija za kvaliteto STANDARD aparatov? Tovarne STANDARD koncerna: Bell (Anvers), Kolster Brandes (London), Standard (Wien, Ujpest), Tefag (Berlin).

Zastopnik: Radio Dobrič
LJUBLJANA, Kongresni trg 8

Jugoslovansko
STANDARD ELEKTRIC COMPANY A. D.
Beograd, Kralja Aleksandra ul. 17

IV.

13. Plužni zavoji. Iz visokega počepa potisne-mo z drsanjem ploskoma po tleh desno nogo v desno stran in naprej, pri čemur jo razbremenimo. Pri tem počiva vsa teža telesa na levi nogi — (slika 13). Nato prenesemo vso težo telesa na desno nogo — (slika 14), in levo nogo ploskoma s podrsanjem celega stopala po tleh prinožimo k desni nogi.

14. Napravimo isto vajo pod 13. s to razliko, da potem še zasučemo gornji del telesa močno v desno stran — (slika 15).

15. Iz nizkega počepa izvedemo visoko od-noženje z leve nogo, pri čemur počiva vsa teža telesa na desni nogi. Leva noga naj bo na »O« ukrivljena — (slika 16).

V.

16. Izvedemo zelo visok počep ter dvigni pete. Nato izvedemo pol obrata na desno na ta način, da potisnemo peti in boke na desno, kolena pa na levo stran ter po obratu potisnemo pete ob tla. Nato ponovi isto vajo na nasprotno stran — (slika 17).

17. Izvedemo nizki počep; nato se dvigni v vi-sok počep, dvigni pete ter se zasuči za 180 stopinj na levo (celi obrat na desno) ter po obratu potisni pete ob tla — (slika 18).

18. Izvedemo nizki počep — (slika 19). Nato se vzravnaš ob nalahno pokrčenih nogah ter se dvigni na prste, izvede pol obrata na desno ter se obenem povrni v nizki počep in potisni pete ob tla — (slika 20).

I. K-er.

Hermes: Amater

Kot edina nedeljska važnejša prvenstvena tekma se vrši v Ljubljani povratno srečanje med gornjima kluboma. Amater kot jesenski prvak ljubljanskega okrožja je proti vsemu pričako-vanju presrečal tudi vse one, ki so že tako in tako optimistično presoiali njegovo udeleževanje v prvenstvu I. razreda.

Hermes namerava ravno v nedeljo temeljito reorganizirati svoje moštvo, predvsem napadalni kvintet, ki je v ostalem tudi že res bil tega muno potreben. Saj moštvo je brezpogojno potrebno več svežosti in s tem prepočrpnega elana in pa, kar je glavno — duše.

V predtekmi ob 13.15 nastopita drugi gami-turi Hermesa in Ljubljane.

Gozdni tek smučarjev

Zima se bliža, telovadnice so polne smučar-jev, ki se pripravljajo na bodočo sezono. V ne-deljo imajo vsi ti prvi večji poskus v kodiaci. — Smučarski klub Ljubljana priredi gozdni tek za najmlajše kakor tudi za verifirane smučarje. Namen prireditve je v prvi vrsti trening in ne tekma. Start je točno ob 10. pod Rožnikom na strelišču, kjer je tudi cilj. Tekmovalci morajo biti najkasneje ob 9.30 na startu. Za najboljšie v po-sameznih kategorijah so razpisane diplome.

SK Reka (smučarska sekcija). Član se pozivljajo, da se udeležijo gozdnega teka Smučarskega kluba »Ljubljane« v nedeljo na Strelišču. Tekmovalci naj bodo zbrani ob 9.30 isetotam. — Načelnik.

Umrli nam je v starosti 85 let, po prejemu sv. zakramentov, naš ljubljani oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Martin Radovan

meščan ljubljanski

Blagega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti v nedeljo, dne 15. novembra ob štirih popoldne iz hiše žalosti Gradišče št. 11 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1936.

Globoko žalujejo:

Rudolf, Franjo, Ivan, Pavla, Minka poroč. Struna, otroci; Anton, brat; Ljovoslav Struna, zet; Fanči in Angela Radovan, sinah; vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Trikrat močnejša

in bolj ekonomična
od vsake druge navadne svetilke
je originalna angleška

Aladdin

petrolejska-plinska svetilka

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„BARZEL“ d. d.
Subotica

Zahtevajte brezplačen prospekt!

Z „SUPER ALADIN“

glavo za svetilko se
zamore vsaka navadna
svetilka pretvoriti v
„ALADIN“
petrolejsko-plinsko svetilko
za 125 sveč jakosti

Tinček in Tonček v Atlantidi

208.

Na dnu soteske.

Tekla sta, da bi bila kmalu sapo izgubila. Tudi vrli kuža Muki je dokazal, da je imeniten tekač. Dirjal je z njima vstric in je bil najbrž prepričan, da se podijo kar tako — za zabavo in kratak čas. Nekajkrat je celo veselo zalajal, pa ga je Tonček tako grdo pogledal in tako nemilo oplazil z roko, da je takoj utihnil. Saj bi bilo tudi res več kot nesramno, da bi v teh mrkih minutah, ko je bil Tonček tako v skrbeh za svojega prijatelja, kuža Muki veselo lajal!

Ko sta bila Tinček in njegov spremljevalec že globoko na dnu soteske, sta zdajci divjeradostno zavrisnili. Zagledala sta splav in v njem — pogrešanega Tinčka in gorilo.
»Živijo!« je na vse grlo zatulil Tonček. »Še sta živa. Hu, jaz sem se pa že tako bal!«

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

dobite vsa pojasnila glede inseratov!

Tam lahko plačate tudi naročnino za „Slovenca“

Alja Rahmanova:

106

Tovarna novega človeka

Roman

41.

Ko je tovariš Vladimirov takrat v svoji bolezni prosil Tanjo, da mu preskrbi življenjepis sv. Simona Pravičnega, je bila zelo začudena. Saj je bilo to z vsemi navedbami Vladimirova v takšnem nasprotju, da se v prvem trenutku nikakor ni mogla znajti. Ali se je hotel iz nje norčevati, kakor je to često delal z drugimi v svojih protiverskih predavanjih? Ali naj bi v življenju tega svetnika našel nekaj, kar bi mu nudilo snov za protiversko propagando? Tanja je zadnje dni mnogo razmišljala o tem, končno pa je prišla do prepričanja, da mora v tem vendarle tičati nekaj drugega. Njena obzirnost ji je govorila, da še ni prišel trenutek, da bi z njim o tem govorila. Če se je sedaj res nekaj godilo v njegovi duši, če je zorelo v nji nekaj, o čemer si še sam ni mogel biti na jasnem, potem ona tega procesa ne sme motiti z vprašanji.

Kje pa naj bi dobila življenjepis tega svetnika? Iz knjižic so nabožne knjige že davno odstranili, jih sežgali, spravili v papirnico ali pa prodali v inozemstvo, če so imele kako vrednost za ljubitelje knjig. Dolgo si je Tanja belila glavo, kako naj bi storila, ne da bi spravila sebe ali svojega moža v nevarnost. Včasih se ji je zdelo, da jo tovariš Vladimirov z nemim pogledom spominja na obljubo, ki mu jo je takrat dala. Nekoč jo je poklical s posebnim glasom in bil pri tem z obrazom

obrnjen od nje proti oknu. Ko ga je vprašala, česa želi, je tako zardel, da je morala opaziti celo na ušesih, ki so nenadoma zagorela kakor v ognju. Vendar je po kratki zadregi spregovoril:

»Oh, hotel sem te le spomniti na papirje, ki jih moraš nesti v IspolKom!«

Tanja se je tiho smehljala in si mislila, da jo je gotovo hotel spomniti na njeno obljubo, in z novo vnemo se je vrgla na iskanje...

Končno je Tanja našla, kar je iskala. Bila je seveda le tenka brošura, vendar pa je v grobih obrisih nazorno prikazal sv. Simeona Pravičnega. Tanja jo je prebrala nekolikokrat zapored in je sedaj z veselo napetostjo čakala svojega moža, ki se je ravno razgovarjal z Mironovo o borbi proti razkolništvu.

Tanja je pospravila sobo, položila otroka spat in pripravila večerjo; ko je zabrel zvonec, je tekla veselo vznemirjena v predsobo, da bi odprla vrata.

»Senja, Senja, našla sem!« mu je zašepetala na uho, ko ga je objela.

Toda tovariš Vladimirov jo je odrinil in ko je videl knjižico v njeni roki, surovo rekel:

»No, kaj se je treba pri tem veseliti, če ljudje poneumljajo ljudstvo s temi svojimi izmišljenimi svetniki!« Sel je v svojo sobo. Tanja se je s sklonjeno glavo splazila za njim in se spraševala, kako je le mogla misliti, da njen mož namerava kaj drugega, kot norčevati se iz svetnika. Kar najhujše si je očitala, da mu je pri tem še sama pomagala.

V svoji sobi je tovariš Vladimirov odložil čepico, slekel suknjo in ostro zrl Tanjo v oči. Ni vedela zakaj,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Šoferja - mehanika
mladega, sprejemnega takoj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 16802. (b)

Praktikantinja
zmožno nemščine, z de-
žele, sprejemem v pisarno
dva ali tri mesece samo
za hrano in stanovanje.
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»555« št. 16922. (b)

Zobotehn. praktikanta
s predpisano šolsko iz-
obrazbo, sprejemem za na-
dežlo. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 16859. b

Trgovsko sotrudnico
samostojno, dobro pro-
dajalko, z najmanj tri-
letno pomočniško prakso,
sprejemem v manjšo trg.
na deželo. — Z znanjem
šivanja imajo prednost.
Ponudbe s prepisi pri-
ročeval, zahtevki in refe-
rencami upravi »Slov.«
pod »Bela Krajina« št. 16840. (b)

Izveščana prodajalka
z večletno prakso — se
sprejme. Prednost imajo
trgovske izobražene. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Poštena« 16885. (b)

Posrestva

Dve hiši v Mariboru
ugodno prodamo za vlo-
ge. Ponudbe upravi »Sl.«
v Mariboru pod »Prepis«
št. 16505. (p)

Novo vilo
prodam, event. tudi za
hranilne vloge. — Jager,
gostilna »Na-Na«, Celje.

Novo hišo

podkleteno, pripravno za
vsako obrt, prodam. Vza-
mem tudi hranilne knji-
žice. — Kač Franc, Lat-
kova vas, St. Pavel pri
Preboldu. (p)

Večje rentabilno hišo
z vrtom, v Ljubljani —
prodam. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 16884. p

Krasna nova hiša
v Ljubljani, poceni na-
proda. Vprašati: Duha-
niš, Klunova ul. 11, Ko-
deljevo. (p)

Službe iščejo

Vrtnar

samostojen, z 20 letno
prakso, išče stalno služ-
bo pri graščini, tovarni,
vili ali kaj sličnega. —
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»Zanesljiv« 16829. (a)

Vnajem

Delavnica
se odda pri Ignacij Mo-
riču, Jesenice, Gospo-
darska cesta 22. (n)

Prodamo

Šivalni stroj
malo rabljen, znamke
»Singer«, poceni napro-
daj. Nova trgovina, Tyr-
seva 26. (l)

Zima

Lisice, kune, vidre itd. —
Sigurno in lahko pomoč
vam nudi znani in pri nas
preizkušeni strup Litoli-
na. — Informacije: Lykos,
Zagreb, Jurjev 8. (l)

Hubertuse

nepremojstve 250 Din, in
vsa oblačila po neverjet-
no nizkih cenah si naba-
vite pri Preskerju, Sv. Pe-
tra cesta 14. (l)

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS med

Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znižanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Svetovno znani najboljši

Šivalni stroj

pogrezljiv, popolnoma nov,
vreden 4000 Din, prodam
za 1800 Din. Šket, Vran-
sko. (l)

Družinska Pratika

za leto 1937

se dobiva za ceno Din 5.— po vseh
knjižarnah in trgovinah. Zahtevajte
povsod Pratiko s podobno sv. Družine.

Posebej opozarjamo na nagradno
uganko in knjižna darila

Hamburška posredoval-
na tvrdka s samo prvovrstnimi re-
ferencami, vpeljana pri zanesljivih impor-
terjih v Hamburgu in drugih nemških me-
stih **išče zveze** s prvovrstno izvozno
tvrdko za

vse vrste sočivja in krme

Ponudbe pod H. G. 16.030 na ALA-Anzeigen A.-G.
Hamburg 1

Restauracija!

Večje gostilniško podjetje, dobro uvedeno in zna-
no, na prometni točki v večjem mestu, vzame ta-
koj v najem mlad restavratski strokovnjak. Po-
nudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Gotovina«,
16.850

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da nas je dne 13. novembra 1936, v starosti
72 let, previdena s tolažili svete vere za vedno zapustila naša ljub-
ljena in dobra soproga, mama, stara mama, tačča, sestra, teta, gospa

Ana Gorišek roj. Zanoškar

Blago pokojnico spremimo na njeni zadnji poti v nedeljo, dne
15. novembra, ob 5 popoldne iz hiše žalosti na Glincah na pokop-
ališče na Viču. Sveta maša zadušnica za blagopokojno se bo brala
v farni cerkvi v soboto, dne 21. novembra, ob 6 zjutraj.

Globoko žolajoče redbine:
Gorišek, Ažman, Tomšič ter ostali sorodniki.

Vojko L. Čuček

Naš srčno ljubljani

art. poročnik v p.

je dopolnil danes, previden s tolažili sv. vere, svoje trpljenja
polno mlado življenje.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 15. novembra ob treh
popoldne na pokopališču v Štepanji vasi iz hiše žalosti na
Jegličevi cesti št. 10.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 16. no-
vembra ob sedmih zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Beograd, Celje, dne 13. novembra 1936.

Julija, mati; prof. Vera Milevanovič, zaročenka;
Janko, Milko in Zivko, bratje; Melita,
Tatjana, Senja, Božena, Vlasta, sestre;
ing. Marjanca roj. Kane, Dora roj. Divjak,
svakinji; Marjančica, nečakinja.

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Vse šolske potrebščine

kupite najceneje v trgovini

H. NIČMAN

LJUBLJANA, KOPITARJEVA UL. 2

a prav v tem trenutku je opazila, da je njegov vrat ne-
navadno močan, žilav in mišičast, kakor vrat kake
krepke živali.

»Tanja,« je rekel s hripavim glasom, »moram ti po-
vedati, da pravkar z Mironovo nisem razpravljala o raz-
kolnikih, temveč da je prišla k meni kot ženska. Povem
ti to zaradi tega, ker nisem buržuj, ki vara svojo ženo.«

V njegovem obličju je pri teh besedah ležalo nekaj
izzivajočega, obenem pa je trepetal okrog njegovih ust
izraz, kakršnega najdemo pri otroku, ki hoče s kljubov-
alnim nastopom skriti svojo zadrego.

Dolgo časa sta molčala.

»Zakaj ničesar ne rečeš?« je končno vprašal tovariš
Vladimirov surovo.

Kaj naj ti rečem?« je prav tiho odgovorila. »Če jo
ljubiš, ti nočem biti na poti!«

»Nisi mi na poti! To je vendar nesmisel! Ljubim
vendarle samo tebe!« je dejal in jo prijel za roko. Pre-
vidno, počasi toda odločno je osvobodila svojo roko iz
njegove in ga pozvala, naj sede k mizi, ker je večerja
pripravljena.

Postavila je tja kadeži se samovar, odrezala kruh
in ga namazala z maslom ter položila predenj krožnik
in nož. V vseh teh malih kretnjah, ki so izražale skrb
zanj, in v neprodornem izrazu njenega obraza je videl
tovariš Vladimirov sedaj zopet tisto skrivnost in nedo-
umljivost njene duše, ki sta ga že večkrat tako vznemir-
jali in obenem privlačevali. In kakor takrat, onega dne,
je mislil tudi sedaj, da bi mu bilo stokrat lažje pri srcu,
če bi mu očitala, ga psovala in karkoli zahtevala od njega.
Tako pa se je čutil čisto zgubljenega, popolnoma brez
moči.

Celoletna naročnina na:
Leposlovno in ljudsko knjižnico
3 vezane knjige mesečno Din 11.—
Zbirko domačih pisateljev
4 vezane knjige mesečno Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA